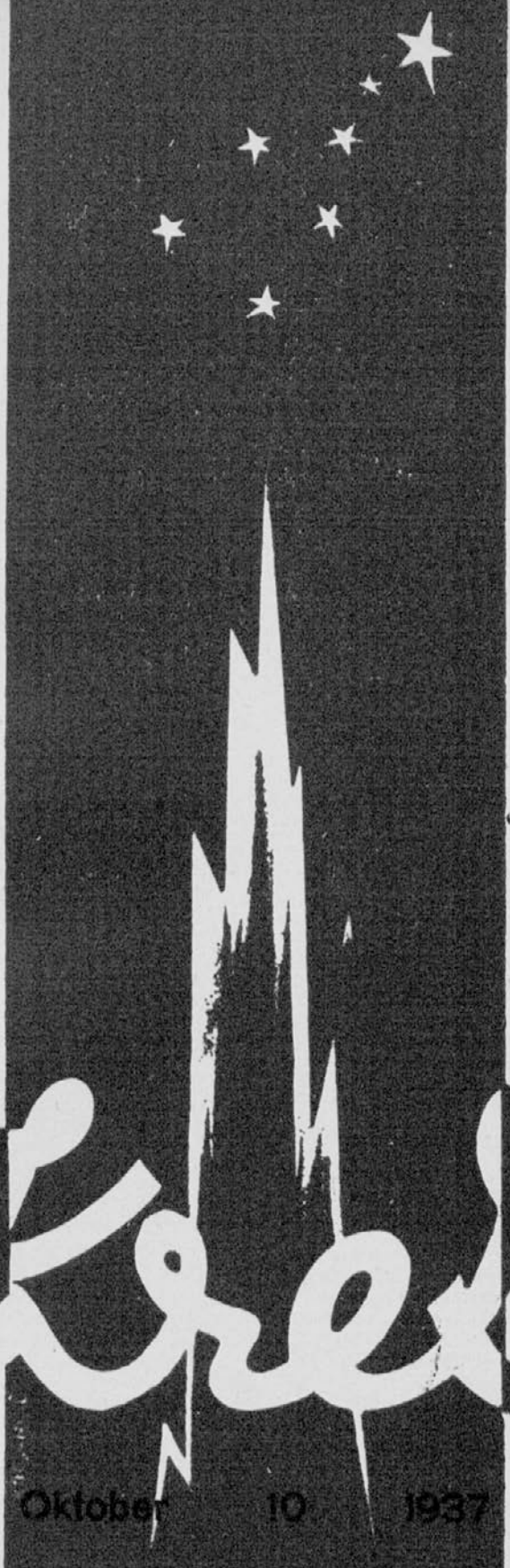

Poštšina plačana
v gotovini

Oddajna pošta
Domžale

Kres

Oktobar

10

1937

»KRES«, GLASILO SLOVENSКИH FANTOV, GLASILO ZVEZE FANTOV-SKIH ODSEKOV V LJUBLJANI. — Izhaja 1. vsakega meseca. — Izdaja in tiska Misijonska tiskarna, Groblje - Domžale (predstavnik Jožko Godina, Groblje, p. Domžale). — Urejuje Ivan Martelanc, Ljubljana. — Za uredništvo odgovarja Jožko Godina, Groblje, p. Domžale. — ROKOPISI se pošiljajo na naslov: Ivan Martelanc, Ljubljana, Miklošičeva cesta 19/I. — UPRAVA: Misijonska tiskarna, Groblje, p. Domžale. Čekovni račun: Misijonska tiskarna (z značko »Kres«) štev. 15.730. — NAROČNINA: letno Din 20, pod skup. ovitkom Din 18.

VSEBINA:

ČLANKI: J. Tominec: Kristus Kralj. — Caranthanus: 10. X. 1920. — Smersu Rudolf: Ravna pot. — Klemen Mav C. M.: Tovariši junaki. — Ivan M.: Pismo iz Nemčije. — D. A. B.: Naše počitnice. — Ivo Kermavner: Tekme ZFO na celjskem taboru. — PESMI: Ivan Ogrin: Obup. — Ivan Ogrin: Moje srce. — POVESTI: J. Vovk: Velika pravda. — Oberkoffler-Pucelj: Trije božji fantje. — MED SLOVENSКИMI FANTI: Prežganje. — NA OVITKU: Knjige in časopisi. — Pojasnilo.

Knjige in časopisi

Dr. Anton Zdešar: **Zgodovina usmiljenih sestra sv. Vincencija Pavelskega.** Marijin Dvor, 1937. Strani 271.

Eden najlepših cvetov na drevesu krščanstva je karitativno delo. To delo pa je tesno povezano z udejstvovanjem ženskih cerkvenih redov in kongregacij. Pričujoča knjiga je posvečena eni največjih krščanskih družin, ki so se vse predale službi dobrih del usmiljenja — družini usmiljenih sester svete Ludovike Marillac in svetega Vincencija Pavelskega. Le 271 strani, pa toliko dejstev, toliko ljubezni. Pa tudi skrbi in naporov in žrtev do krvi in smrti radi nebeškega ženina, središča in žarišča dela in življenja usmiljenk.

Pisatelj nam z ljubečo roko riše zgodovinski razvitek kongregacije usmiljenih sester od prvih početkov (1617) do najnovejših časov. Od skromnega semena, ki ga je sv. Vincencij vsejal v vrt Cerkve skupno s svojo sodelavko Ludoviko Le Gras, rojeno de Marillac, se je drevo razraščalo kljub vsemu nasprotovanju, kljub silnim oviram, v pomanjkanju in žrtvah ter postalo kot svetilnik v temnih časih Cerkve in narodov. Sredi preteklega stoletja je kongregacija usmiljenk našla pot že prav v ves svet, ne samo v Franciji, svoji domovini, ne samo v Evropi, ampak tudi po drugih delih sveta. Danes je ni de-

žele, ki ne bi bila deležna blagodejnega delovanja Vincencijevih hčera.

Dobršen del knjige je posvečen razvoju dela usmiljenk v naših krajih. V tem je prav vsa njena odlika. Mnogo podatkov je tu prvič objavljenih in bo služila ta studija prav lepo za izčrpno monografijo o karitativni akciji v slovenskih deželah od najstarejših časov do danes. Tu beremo, da so prve usmiljenke prišle v Avstrijo l. 1851., že naslednje leto pa so bile že v Ljubljani, v prvi vrsti po zaslugi takratnega župana Janeza Nepomuka Hradeckega. Danes delujejo usmiljenke v Jugoslaviji v 42 zavodih in so združene v posebni samostojni redovni provinci.

Vsakdo, ki se zanima za dela krščanske Karitas, bo rad vzel to odlično delo v roke. V nobeni naši knjižnici ne sme manjkati. Stane Din 25.— in se naroča v Misijonski tiskarni, Groblje, p. Domžale.

Smersu Rudolf, **Zavarovanje za onemoglost, starost in smrt.** Ljubljana (O U Z D), 1937. Strani 48.

Drobna knjižica tolmači uredbo o starostnem delavskem zavarovanju, ki se je pričelo izvajati s 1. septembrom 1937.

Uvodoma pravilno ugotavlja pisatelj, da bo to zavarovanje uspevalo le, ako bo našlo primerno dobrohotnost in potrebno razumevanje tako pri delodajalcih kot pri delavcih. Zato moramo delce pozdravljati, ker

KRISTUS KRALJ

Janez Tominec.

Naš Kralj prihaja. Mogočen je, a vendar ne strašen. Ne prihaja v spremstvu tankov in topov, ne vihti v rokah krvave sablje. Ni kakor drugi oblastniki, ki prihajajo kakor grom izza gora, v vsej svoji bliščavi, v spremstvu oboroženih armad. Naš Kralj prihaja kot dobri oče, z ljubeznijo in odpuščanjem. Prihaja, da pregleda naše vrste, da utrdi, kar je odjenjalo, opogumi tiste, ki so se zbalii rdeče zarje na vzhodu in zahodu. Težko je vztrajati na božji straži, težko odbijati sovražnikove navale, ki so vedno bolj siloviti. Na hribih so se utrdili, požagali križe. Toda, mar bomo klonili, če sovražniki delajo s polno paro? Imamo Kralja, močnega, večnega, imamo božjega Kneza, ki nas je odbral in potrdil za svoje vojake. Kristus Kralj! Tvoje kraljestvo naj se razširi po nas, naj se utrdi po nas! Daj nam milost stanovitnosti in pravega junaštva.

Kristus, kraljuj! — Z grozo zasledujemo poročila o svetovnih dogodkih. Kri se preliva na vzhodu in zahodu. Divja samopašnost in častihlepnost zapira in ruši cerkve, mori duhovnike, zapira in pobija vernike. Strahote so z vsakim dnem večje, rane na trupu človeštva čezdalje bolj krvave in razboljene, pohlepnost in nerazsodnost, razvratnost in korupcija je zameglila državnikom razum, da ne ločijo več med tvojim in mojim; klanjajo se Bogu, ki se imenuje ali rasa ali država ali pa časte v svoji zaslepljenosti celo človeka — führerja. Svet je postal zmešana štreňa, človeštvo jo skuša razrešiti, pa se vedno bolj zapleta. Brez Boga hoče, moderni človek reševati življenjska vprašanja. Čemu neki Bog? Moderna znanost je dokazala, da ga ni?! O nespametni! Kaj je že znanost dokazala, česar filozofija ni odkrila in česar ni človeška pre-

vzetnost tajila! Bili so ljudje, ki so Kristusa zavrgli; so in bodo, ki Mu ne bodo priznali božanstva. Mi verujemo, kar je Kristus učil in verujemo, kar uči sveta katoliška Cerkev. Obžalujemo vse tiste, ki v svoji nemoči skušajo rešiti rod, ki se zvija kakor ranjena žival pred zadnjim udarcem. Mesto luči prinašajo strtemu bolniku rakev.

Mi, ki se zavedamo, da bo le mogočna roka božja, v vsej prizanesljivosti, ljubezni in neskončni modrosti izpeljala človeštvo iz teh težkih preizkušenj, vemo, kaj naj je Kristus, Kralj neba in zemlje; vemo, da naj je pot in resnica, po kateri hodimo, po kateri vse presojujamo. Kristus mora med nami zaživeti. Prišel je med nas, postal nam enak v vsem, razen v grehu in se z hami boril z ramo ob rami za nebeško kraljestvo. Zavedajmo se, da z Njim rastemo, se krepimo, da brez Njegove vlade pademo! Kristus, z nami kraljuj!

Kristus, zmaguj! — Pripravljene so naše vrste. Izberi naš kakor si izbral iz izraelskega ljudstva zmagovalno legijo. Naš glas bodi, kakor krik Izraelcev pred Jeriho, da se bo sesula stavba satanovega kraljestva na zemlji v nič, da bodo umolknili vsi krivi preroki, ki tirajo svet v obup in razdvojenost, da se bodo razbežali vsi satanovi oprode. Ni poti razen s Teboj, naš Kralj! Vodi nas! Pomiril si vihar na morju, pomiril boš nemirna srca, ki hrepene po sreči. Vemo, da le v Tebi najdemo mir. Kristus, zmagaj v nas vse slabo; daj, da se bomo bliščali v svoji fantovski moči, da bomo zavriskali, ko bomo nesli božje prapore proti sovražnikom, da bomo razpršili temo, ki je objela svet. Kristus, Ti bodi naš general, Ti dajaj povelja. Vemo, da so strma obzidja, utrjene satanove po-

stojanke, nabiti topovi in sovražne kroglice bodo sikale; toda, koga naj se bojimo? Z nami je Kristus, z nami je general, ki ne bo klonil nikdar, ki bo vse zmagal, ko bo prišel Njegov čas; božji mlini meljejo počasi, toda gotovo. Zato naprej! Sovražnik nas mora spoznati in mi moramo spoznati sovražnika. Borili se bomo hrabro za svojega nebeškega Kralja. — Kristus zmaga v nas malosrčnost in bojazen, stri polovičarstvo; napravi nas močne; cele može, kakršne rabi naš težko preizkušani čas.

V hostiji sveti, nam gospoduj! — Večna luč brli pred Tvojo skromno celico. V molitvi drhtijo ustne stare mamice in nedolžnega otroka. V tabernakelj upirata oči mlad fant in osiveli mož. V tabernaklju, kjer kraljuješ v sveti hostiji, je uteha za revna človeška srca. Božji mir se je sklonil na postave, zatopljene v molitev, ki se dviga k Njemu, ki so mu znane vse človeške bridkosti, vsi napori. Nad nje se je

sklonil in pomiril revne duše. Zahrepenele so ustnice in duša je vztrepetala, ko se je zablščala sveta hostija v mašnikovih rokav. Vstopil je Kralj v revno prebivališče in duša se je zbala, da ni dobro preskrbljena za slovesen sprejem Kralja vekov. O veliki trenutek! Kralj je prišel obiskat svojega podložnika. Bog je prišel v človeka, čudovita skrivnost božjega usmiljenja. Neskončno je Tvoje kraljestvo in vendar prebivaš v človeku, ki Te tolikokrat žali in Ti odpuščaš in prideš celo k njemu, svojemu hlapcu.

Nič več ne bomo hodili sami, Kristus bo hodil z nami. Pod Njegovim kraljevskim praporom se bomo borili z vsemi, ki Mu nasprotujejo. Nič več ne bomo povešali glav. Strumna bo naša hoja; naši koraki bodo odmevali, kakor bi šle v boj rimske legije. Njemu, Kralju vekov, izročamo svojo mladost!

10. X. 1920

Napisal Caranthanus.

Če potujemo po slovenskem Korotanu, bomo pogosto naleteli na hišo, v katero je vridana tabla z napisom: In diesem Hause wurde am 10. Oktober 1920 über die Freiheit Kärntens abgestimmt (v tej hiši se je 10. oktobra 1920 glasovalo o svobodi Koroške).

Zopet obhajamo obletnico koroškega plebiscita. To je bil za celokupen narod slovenski tako pomenljiv dogodek, da se ga moramo vsako leto spominjati.

Dà, 10. oktobra 1920 se je glasovalo o svobodi Koroške! Pa kako različno smo to besedo razumeli! V nemškem taboru so izdali parolo: Kärnten frei und ungeteilt — Koroška svobodna in nedeljena! In zaklinjali so glasovalce v imenu zvestobe do koroške domovine, naj glasujejo za Avstrijo in naj ne pustijo, da bi se Koroška razdelila. Prosili in rotali so: Kärntner, bleibt treu — Korošci, ostanite zvesti! Jugoslavijo in Jugoslovane so slikali v najtemnejših barvah in so pravili, da v Avstriji ne bo treba hoditi k vojakom (medtem je bila tudi v Avstriji vpeljana vojaška obveznost).

Po dobljeni zmagi so v Velikovcu postavili spomenik z napisom:

Sie nahten wie gierige Raben
und wollten die Heimat haben,
doch als wir, ein tapferes Heer,
begeistert zur Wahlschlacht zogen,
da sind sie davon geflogen,
und vergassen der Wiederkehr!

Prevedeno na slovensko:

Kakor vrani grabežljivi so prišli,
domovino vzeti nam imeli so v misli,
pa ni nas ustrašila volivna bitev,
kot vojska hrabra šli smo v boj vroč —
tedaj odleteli so proč,
in so pozabili na vrnitev!

Od slovenske strani pa je bilo izdano geslo: Osvobojenje in zedinjenje! Osvobojenje izpod tujkega jarma, izraženo v verzih:

Ne bo nas tujec več teptal,
naš rod bo tu gospodoval!

in združenje z brati po krvi in jeziku v smislu Gregorčičevih verzov:

Bog živi vse Slovence
pod streho hiše ene!

Nemci so na vso moč poudarjali naravno celotnost Koroške — koliko je takih geografičnih celot na svetu — in celo rajni avstrijski kancler dr. Seipel je pisal ob 10letnici kor. plebiscita, da sta pri plebiscitu zmagali pamet in narava!

Tej trditvi pa moramo oporekati! Pri plebiscitu je bilo od 37.304 veljavnih glasov oddanih za Jugoslavijo 15.279 glasov ali 41% (za Avstrijo 22.025 ali 59%). Kaj pa bomo rekli o pameti teh 15.000 glasovalcev? Kaj pa je tukaj delala narava? Ne, ne, pri kor. plebiscitu nista zmagali pamet in narava, pri kor. plebiscitu je zmagala koroška ponemčevalna šola! Tej

(78,5%), za Avstrijo pa 281 glasov ali 21,5%. Upoštevati pa moramo, da spada v občino Bela tudi industrijska Reberca (tovarna za papir), in da so torej slovenski gorjanci v občini Bela kar strnjeno glasovali za Jugoslavijo.

Koroška ponemčevalnica je ubila slovensko narodno zavednost na Koroškem! Kjer je ljudstvo vkljub vsem vplivom nemške po-janičar-jevalnice ostalo še narodno zavedno, je glasovalo za Jugoslavijo! Nobeni pomisleki tega niso mogli zabraniti! Glas krvi in jezika je bil silnejši nego vsi drugi razlogi. Vzemimo n. pr. glasovalno občino Loče pri Baškem

Nemški vojaški spomenik v Vellkoveu
z napisom:

1919—1920 Den Helden im Abwehrkampf (junakom v obrambnem boju).

se imajo Nemci zahvaliti za svojo zmago pri plebiscitu 10. okt. 1920, ne pa pameti in naravi!

Vzemimo n. pr. gorski občini Sele in Be-
lo, ki sta ostali najbolj nedotaknjeni od pogubnega in zločestega vpliva ponemčevalne šole. V Selah so do plebiscita imeli slovensko šolo; v občini gorski občini Bela pa so otroci prav malo mogli pohajati v ponemčevalnico v Železni Kapli, ker je bilo predaleč (po dve ali celo po tri ure) in so šele po plebiscitu ustanovili tri ponemčevalnice v oddaljenih gorskih grapah, v Beli (10 km od Žel. Kaple), v Remšeniku (tudi 10 km) in v Lepeni (8 km). In kaj vidimo? V Selah je bilo oddanih za Jugoslavijo 511 glasov (97%), za Avstrijo pa 17 glasov (3%). In v občini Bela je bilo oddanih za Jugoslavijo 1029 glasov

jezeru. Ta glasovalna občina je ležala prav ob robu glasovalnega ozemlja. Župnije Loče, Štebenj, Brnica tvorijo veliko občino Bekštanj. Na mirovni konferenci v Parizu so župniji Štebenj in Brnica kar brez glasovanja prideliili Avstriji. Glasovalci v glasovalni občini Loče so torej dobro vedeli, da če 10. okt. 1920 zmaga Jugoslavija, bodo odrezani od dosedanjih so-
občanov v slov. župnijah Štebenj in Brnica in da bodo odrezani tudi od bližnjega Beljaka, ki je brez glasovanja pripadel Avstriji. In kaj so storili? 410 jih je glasovalo za Jugoslavijo (64%), pa samo 228 (36%) za Avstrijo. In vzrok? Slovenska narodna zavednost, klic krvi in jezika, ki jih je z vso silo vlekkel v narodno državo Slovencev, v Jugoslavijo!

Dne 18. septembra 1870 je bil velik slovenski narodni tabor v Žopračah, občina Logavas, v bližini Vrbskega jezera. Zbranih je bilo 10.000 slovenskih Korotancev. Taboru je predsedoval dr. Zarnik iz Ljubljane. Na taboru je prvi govoril slovanoljub Matija Majar Ziljski. Govoril je o potrebi zedinjenja vseh Slovencev. Resolucija, da se zedinijo razkosani Slovenci v

eno politično in administrativno celoto, je bila navdušeno in soglasno sprejeta! To je bilo l. 1870, tedaj, ko naroda še ni zastrupila koroška po-judež-evalnica. Narod je soglasno terjal zedinjeno Slovenijo! To je bil glas krvi in jezika, klic pameti in narave! A 50 let pozneje?...

Koroško nam je oropala ponemčevalna šola!

Ravna pot

Smersu Rudolf

Danes sta komunizem in fašizem velika moda. Mnogi — tudi prepričani katoličani — vidijo v enem izmed teh dveh edino rešitev iz brezmejne zmede, v kateri se družba nahaja.

Ta pojav ni v zgodovini nič novega. Vedno in vedno so se dobili ljudje, ki jih je moda potegnila za seboj in jim zameglila pogled na našo ravno pot.

V 16. stoletju je bil humanizem velika moda; samo stara grška in rimska kultura je bila za humaniste prava kultura, vse drugo ni veljalo nič. Mnogi katoliški izobraženci so se kar sramovali svoje »manjvrednosti« in so se skušali prilagoditi humanističnemu valu in poskušali »nazadnjaški« katolicizem humanizirati. — Kje je danes humanizem? Šel je kot muha enodnevnica, katolicizem pa je ostal.

V prosvitljeni dobi pred francosko revolucijo je bilo svobodomiselnost in oboževanje razuma velika dnevna moda. Bili so katoličani, ki jih je bilo sram, da katolicizem ne gre z duhom časa naprej. Tedaj smo dobili »katoliške liberalce«, ki so skušali prilagoditi katolicizem modnim naukom prosvitljenstva. — Prosvitljena doba je mimo in če gledamo nazaj, se nam zdi pakiranje katoličanov z dnevno modo smešno in nesamostojno.

Francoska revolucija je dvignila visoko v zrak nauk o neomejeni svobodi človeka v gospodarskem, političnem in verskem življenju. Svoboda je vse, drugo ni nič. Kaj družina, kaj stan, narod, država! Vse je podrejeno blagru poedinca. Zavladal je liberalizem, postal ogromna velesila, potegnili tudi milijone katoličanov za seboj. In kaj je rodila ta doba? Rodila je kapi-

talizem, dala je podlago za neomejno izkoriščanje slabejšega nad močnejšim. Saj vlada svoboda in sme vsak delati, kar hoče. Država te svobode ne sme omejevati, ne sme ščititi izkoriščanih. Ti nauki so bili uvod v sedanji svetovni nered. Trezni katoličani so svarili: Preveč na desno ste zašli. Toliko svobode je preveč, saj je vendar delovnemu ljudstvu samo v škodo. Interesi družine, družbe, države so nad interesi poedinca. In resnično! Ni minilo sto let, pa se je moda vrgla na drugo pot — zavrgla je vso svobodo. — Liberalizem je padel, kapitalizem je obsojen. Kdo pa je zopet ostal? Katolicizem s svojo ravno potjo, s svojim pravim pojmovanjem človeka, njegove svobode ter družbe in njenih pravic.

Tudi mi nismo brez krivih naukov in zmot. Zopet imamo novo modo, oziroma — toliko smo že napredovali — imamo kar dve modi: komunizem in fašizem. Oba učita, da ni poedinec nič, družba, država, kolektiv pa vse, oba sta osebno svobodo vesti in prepričanja uničila in prepovedala. Misliti sme samo diktator in voditelj. In zopet vidimo katoličane, kako so v negotovosti in se obotavljajo, sram jih je »nazadnjaškega« katolicizma, pa iščejo nove sreče v fašizmu (svet jih naziva »klerofašisti«) in v socializmu (sami se nazivajo »krščanski socialisti«).

Ali ni žalostno, da se v vsej zgodovini pojavljajo tako nesamostojni katoličani in da jim vsa zgodovina še ni odprla oči. Vse modne norosti so prešle, katolicizem je ostal, tudi fašizem in komunizem bosta prešla, katolicizem pa bo ostal, ker je večno resničen in sodoben.

Tovariši junaki

Klemen Mav CM

Kdo je danes fant? Gotovo ne vsak moški, ki ni poročen! Tisti je vreden imena fant, ki se izkaže vseskozi močnega. Ne toliko po telesu, ampak močnega po duhu, volji in snovanju. Tisti, ki drži sebe v brzdah. Tisti, ki je zvest in trden v načelu, ki je nanj nekoč prisegel. Tisti, ki s svojo moralno močjo napaja, s svojo trdnostjo pokoncu drži tudi svojo okolico.

In takih fantov imamo tudi mi Slovenci. Pa tudi od teh idealnih fantov niso vsi enako idealni. Na višku so pač tisti, ki imajo vse tri zgoraj naštetе lastnosti, to-

cu, Kristusu. S trudnimi do smrti, okrvavljenimi rokami jih ti junaki, naši tovariši, prinašajo na sonce Kristusovega nauka in jih vcepljajo kakor divje mladike v žlahtno trto, Kristusa.

Tovariši! Mi vsi, ki hočemo biti tudi idealni fantje, držimo skupaj. To ves svet ve. Organiziramo se, sestajamo se, se med seboj dobro poznamo; čim idealnejši je kdo med nami, tem raje ga imamo.

Dobro! Tako tudi biti mora!

Toda, glejte, ali ni grdo od nas, da pri tem pozabljamo, same puščamo naše naj-

Klopinsko jezero v Podjuni.

V ozadju Kamniške planine.

rej tudi zadnjo, da namreč z bogastvom svojih moči bogate tudi druge. In med temi so na prvem mestu tisti naši tovariši, ki so, sami v sebi ukročeni, sami utrjeni v verskem prepričanju, šli s svojo mladeniško močjo pomagat njim, ki so najbolj brez moči, poganom. Ti najidealnejši iz naših vrst so misijonarji. Oni so junaki, ki so najprvo samega sebe v težki borbi obrzdali s krepostmi, potem se po dolgih letih študija in pobožnega življenja nepremično zakopali v skalo, Kristusa, po veri vanj, in zdaj z močjo vere, upanja in ljubezni, z močjo telesnih naporov in bolečin, posta in bdenja, dvigajo svoje brate in sestre iz globoke poganke teme k son-

idealnejše tovariše tam daleč zunaj? Da se še ne zanimamo ne zanje, ne za njih trud, ne zmage, ne bolečine? Kakšno tovarštvo je to? Ali naj samo ženske sočustvujejo in sodelujejo z njimi? Ali v nas fantih res ni kar nobenega ponosa več na take tovariše junake?

Fantje, pridružujmo se njihovemu junastvu!

Sam, da ne moreš iti za njimi, praviš, da je že prepozno? Prav. Ali pa nimaš morda doma, med sorodniki, sosedi, nedolžnega, dobrega fantiča, ki mu ti lahko vzbudiš zanimanje za misijonarje in... Pomagaj mu, če želi postati sam misijonar! Nadalje je že skrajni čas, da se sko-

raj navadiš žrtvovati, gmotno in duhovno, več za sveto, plemenito stvar kot pa za različne fantovske prešernosti in nepotrebne reči. Kje te je kaj junaka?!

Kaj pa ali tudi moliti res nič ne znaš? Kaj pa vendar delaš ob nedeljah med mašo? Ker praviš, da nimaš nikogar, ki bi zanj molil, pa na misijonarje misli, ki zmeraj molitve prosijo in potrebujejo. In potem še tvoje žrtve pri delu, pri premagovanju strasti! Zakaj pustiš, da se dragoceni vonj in dim tvojih Bogu tako ljubih žrtev v nič porazgubi? Zapravljivec! Daj

no vendar, reci, naj se dvigne vonj in dim tvoje žrtve, ki jo zažigaš na oltarju svojega srca, pred božji prestol prosit pomoči tvojemu junaškemu tovarišu tam v deželi, kjer se še vedno zažiga kadilo in žive žrtve bogovom, ki jih ni.

O seveda, za vse to je treba, da si močan, junaški. Toda, saj si zato na svetu, da si prizadevaš, in si fant zato, da si junaški v svojih delih. Sami junaški, bomo šele vredni svojih junaških tovarišev, misijonarjev.

Obup

Ivan Ogrin

Vse poti in mehke steze
so zastrle goste megle.
Ne razločim več noči,
ne jutro, ne večerov
od temačnih dni.
Naj se li obrnem
po soncu srebrnem?...
Saj ga ni,
da bi pozlatil
jutro mojih mladih dni.
Joj, kje si?
Tisti veliki in jasni
obraz mi pokaži
in mojo bolno dušo potolaži.
Bog, zakaj si
tako daleč?...

Moje srce

Ivan Ogrin

Moje srce
je kakor trnov cvet,
ki se smeji
v praznični svet.
Stegneš se po lepoti,
stegneš se po beloti
pa se ti pocedi
po prstih rdeča kri...
Pusti mi cvet,
naj se smeji
v praznični svet...

Pismo iz Nemčije

München, sredi junija 1937.

Dragi brat urednik!

Mnogo sem slišal o preganjanju katoličanov v Nemčiji, o izgonu judov, o zapiranju katoliških duhovnikov. Posebno mi je šla k srcu vest o razpustu vseh katoliških mladinskih organizacij. Kako da se ne bi pozanimal za vse to, ko me službena pot vodi po tej novi Mehiki, ki pa hoče biti vse kaj drugega kot je bila Mehika s svojimi proslulimi komunističnimi diktatorji!

Nemci slave svoje velike može. Povsod so jim postavili spomenike. Tudi v Münchenu jih srečamo na vsak korak. Kar pregleda nima človek, ko hodi po širokih, živahnih ulicah bavarske prestolnice. Najmogočnejši je na Terezijini višini nad sedanjim razstaviščem, kjer se vrše znani münchenski oktobrski prazniki in koder nova Nemčija prireja vsako leto 1. maja »dan nemškega dela«. Je to proslavna lopa, postavljena 99 znamenitim Bavarcem. Pred njo stoji na visokem kamenitem podstavku 19 m visoki kip Bavarie. Ogromna

je razsežnost celotnega spomenika. Močno stopnišče vodi do njega. V glavi kipa je prostora za 5 ljudi hkrati. Od tu je lep razgled po vsem mestu.

Skozi oko Bavarie si razgledujem po številni moči prebivalstva črtro, po pomeni za razvoj nove Nemčije pa prvo nemško mesto, metropolo Bavorske. Na njeno zgodovino mislim in na njeno sedanjost.

Velika dela so izšla iz Münchena. Tudi graditelji tretjega rajha so tu kovali svoje načrte in pričeli od tu s svojimi pohodi na vse strani in v vse smeri. Tu so padli prvi borci za »führerja«. Na Karlovem trgu se jim je oddolžil Hitler z dvema temploma (kakor se naziv za spomenik padlim napadalcem glasi v nacionalističnem slovarju). Večna straža stoji tu. Prvi hip mislim, da so ti štirje vojaki v polni bojni opremi le kipi, ko pa stopim mimo prvega, opazim, da mu v curku lije pot po obrazu, ne da bi trenil z ličnim mišičjem. Prav tako je Feldherrnhalle, posvečena bavar-skim vojskovodjem, okrasila z vzhodne strani velika granitna plošča s spominskim napisom, ki pove, da je tu na tem mestu 9. novembra 1923 padlo devet narodnih socialistov, ko je Hitler prvič skušal priti na oblast. Prav simboličen se mi zdi napis, ik so ga istočasno z napisi zgubljenih dežel in kolonij 1. 1924 namestili v osrednje lope vojskovodij: »Herr, mache uns frei!« (Gospod, osvobodi nas!)

V Münchenu je znana rjava hiša; tu se rode še danes načrti za smerno delo narodnosocialistične stranke in države. Hitler sam smatra München za svojo ožjo domovino in ima tu tudi svojo vilo.

Od tu gori z Bavarie se mi ustavlja pogled na raznih znamenitih zgradbah in napravah; nad vsemi se dvigajo stolpi cerkva, ki jih je samo katoliških nad 80. To ni prav možem nove države. Vse, ki se zbirajo ob svojih dušnih vodjih, zlasti še mladino, skušajo razbiti in jo podrediti svojemu vplivu. En narod je, ena država, ena kri, en vodja. Ni voditelj razen führerja. Posledice tega nauka čutijo katoliški duhovniki in zlasti še redovniki. Dvojno naj bi sovražil mladi Nemec: juda in katoliškega redovnika! Povsod po mestu vidim oglasne deske lista »Der Stürmer«. Že na njih je nameščen napis: »Sovražniki Nemčije so judje.« Potem pa kričeči naslovi člankov: »Judje žro našo kri!«, »Nemška čast zahteva, da iztrebimo judovsko golazen!«. Pod slikami nekaterih judov: »To so sramotilci nemške krvi; pogledajte si jih: iz njegovih oči gleda hu-

dič!« In ob teh in sličnih napisih se zvrščajo karikature papeža, duhovnikov, redovnikov.

V jezuitski cerkvi sv. Mihaela, eni najlepših münchenskih cerkva, opazim po klečalnikih drobne listke, da bo zvečer molitvena ura za p. Mayerja. Pri njegovi spovednici je napis: »Ne spoveduje!«; povsod po ograji ob dohodu k spovednici so pripeti drobni šopki rož. Pri oltarju Marije Sedem žalosti gore sveče, ogromen šopek rož je na stopnišču; ljudstvo moli. Povsod ob oltarju so razvrščeni prošnji napisi: »Marija, pomagaj, daj, osvobodi našega dragega p. Mayerja!« »Kraljica kongregacije, vrni nam našega vodjo«.

Kdo je p. Mayer? Ali morda kak »proti-državni element«, ali je morda zavajal mladino v nenravnost, kar Nemci tako radi širijo o katoliških redovnikih, da za temi izmišljenimi trditvami zakrijejo svoje zlobne nakane?

Bil je jezuit, vodja mladine, zlasti pa priljubljeni vodja moške kongregacije; nazivali so ga »apostola mož«. Vodil je velika zborovanja katoliških mož in moške mladine. V delu pa ga je počela ovirati vlada, ki ji ni bila po godu velika priljubljenost katoliškega redovnika. Hitlerizem priznava le enega vodjo — führerja Hitlerja, vsako drugo voditeljsko osebnost zatire. In tako je nemška vlada najprej prepovedala pridigovati p. Mayerju 28. maja. Nekaj dni nato je bil p. Mayer — kratkomalo zaprt.

Münchenski kardinal Faulhaber je že 9. junija poslal dobro utemeljen ugovor zoper zapor notranjemu ministru, zunanjemu uradu, cerkvenemu ministrstvu, tajni državni policiji v Monakovem, bavarškemu državnemu namestniku ter bavarškemu ministrskemu predsedniku.

Brez uspeha. O tem je pri glavni skupščini moške kongregacije v cerkvi sv. Mihaela isti cerkv. dostojanstvenik izvajal:

»Patru Rupertu Mayerju resnično ni potreba, da bi svoje domoljubno mišljenje šele dokazoval. Njegovo vsestransko priznано vzorno delovanje med vojno in med prevratom leta 1918, dejstvo, da je kot zdrav mož odšel v vojno, v službi dušnega pastirstva tisočkrat postavljaj svoje življenje v nevarnost, da je bratom v strelski črti mogel prinašati krepčila svete vere, v zapornem ognju je bil potem močno ranjen ter se je kot telesno zlomljen mož vrnil z bojišča v domovino. Njegovi neštevilni domoljubni govori pri povojnih vojaških slavnostih, njegov neustrašeni boj zoper komunizem in marksizem na

stoterih zborovanjih — enkrat celo skupaj s führerjem Hitlerjem —, priznanje, katero mu je izrekel führer v lastnoročnem pismu od mašniški 25-letnici — vse to dovolj dokazuje. Povsod, kjer je nastopil, bodisi v strelskem jarku ali v bolnišnici ali na prižnici ali na govornici, povsod se je izkazal za izrednega dušnega pastirja, za apostola moških, za klicarja k pogumu in izvrševanju dolžnosti, za varuha vere in pravosti, avtoritete in domovinske zvestobe, reda in skupnosti. In ta nemški mož, ki nosi železni križ prvega reda kakor sam führer, ki se je s führerjem ob rami v Monakovem boril zoper komuniste, ki je od führerja dobil priznalo pisanje, ta mož danes sedi v ječi. K sreči je tisto pridigo, katero je p. Mayer imel 23. maja, nekdo stenografiral. Tedaj je dobesedno dejal: »Ne bomo se dali omajati v zvestobi do države. Mi odklanjamo vsako samopomoč v revolucionarnem smislu.« In tega moža so danes obtožili, češ da je protidržavnega mišljenja! Porekli bodo, češ da je pater Mayer zanesel politiko na prižnico! Kolikokrat je on sam zavračal to zlagano geslo o političnem katoličanstvu. Führer sam je v svoji knjigi večkrat naglasil, da noče biti verski reformator ter še danes vztraja pri svoji besedi. Toda na delu so močne sile, katere hočejo iz političnega gibanja napraviti drugo reformacijo, ki v navzkrižju s führerjevo besedo hočejo na nemških tleh iztrebiti krščanstvo in vsako krščansko veroizpoved. Zoper te je pater Rupert Mayer vihtel meč duha, kakor se v pismu Efežanom imenuje božja beseda. Führer sam je izjavil: »Krščanstvo je bilo z nemškim narodom 1000 let zvezano. Tega dejstva nikakor ni mogoče utajiti.« Jaz pa dostavljam: Kar je bilo tisoč let tako tesno povezano in zraščeno kakor sta povezana krščanstvo ter nemški narod, tega ni mogoče raztrgati, ne da bi oba dela bila globoko zadeta. Kdor torej brani krščanske verske in moralne nauke v narodnem življenju, ta je zaslužen tudi za narodno in državno skupnost. Že s tega vidika je bilo delovanje patra Mayerja ne samo versko cerkveno, ampak tudi miroljubno delovanje.«

Ker je hotela nemška vlada ob zaporu p. Mayerja izzvati nemire in demonstracije, so me zelo zanimala napovedane javne molitve v cerkvi sv. Mihaela. Določeno uro sem zopet v cerkvi. Videti sem hotel, kako je z vneto in neustrašenostjo Münchenskih katoličanov. Nabito polna cerkev. Pa ne žensk, pred vsem moških je

veliko, če ne večina; celo vojake redne vojske sem videl med njimi. Vsi molijo na glas, odločno, enotno. Pri refrenu »Sveta Marija, mati božja...«, preide molitev v zahtevo, v prepričanje, da bo zmagala Kristusova pravica in njegov mir.

Prav ta dan je sv. Oče v Castelu Gandolfo povedal katoličanom v Nemčiji močno besedo: »Eno pa ostane vedno enako, to je tisto, kar ne pozna meja med zvestimi sinovi v Nemčiji, ki naj molijo za svoje nadpastirje in duhovnike. Bog ve za svojo uro in pozna svojo pot; pa tudi mi moramo razumeti svoj čas, da ne bo šel pravi trenutek mimo nas, ko pride. Pota, ki jih hodimo in po katerih vas vodijo vaši škofje, so božja pota, so tista pota, ki so nam jih utrlji vaši očetje, ki so verovali. Samo ta pota nas lahko pripeljejo v srečo...«

V že navedenem govoru je nemški kardinal Faulhaber o zadnjih dogodkih tu v Nemčiji podal med drugim sledečo načelno izjavo:

Katoliški možje, zapor patra Ruperta Mayerja ima poleg osebnega tudi neosebni pomen. Zapor je znak, da je kulturni boj zoper katoliško cerkev v Nemčiji stopil v novo razdobje. Odločitev se bliža. Človekov sin je vzel vevnico in je ločil pšenico od plev. Ognjeni znaki se že kade in eden teh znakov je zapor našega apostola monakovskih mož.

V velikem ministrovem govoru v Fürstentfeldbrucku je bilo namignjeno, da so patra Mayerja zaprli v zvezi s celokupnim cerkvenopolitičnim položajem. Tam je bilo rečeno: »Z obžalovanjem moramo ugotoviti, da je danes še ena sila, katera moti naše narodno življenje, ta sila so cerkve!« Ali prav slišimo? Ta sila niso framazoni, niso komunisti, niso boljševiki? **Zadnja protidržavna sila, katero je treba pomanдрati, je Cerkev?** Cerkve so edine, katere ne spadajo v narodno skupnost? Ta beseda nam je z žarkim plamenom oznanila, kje smo!

Še pred kratkim so boljševizem imenovali državnega sovražnika št. 1. Danes pa o tem državnem sovražniku nihče več ne govori! Smo si vsaj na jasnem!

*

Ni še dolgo tega, kar je Adolf Hitler otvoril v Münchenu hišo nemške umetnosti. Na enem izmed treh mogočnih stebrov krasne moderne zgradbe, ki ji pročelje tvori 22 mogočnih kamenitih štirioglatih stebrov, je v bronu vlita beseda, ki jo je Adolf Hitler rekel 11. septembra 1935: »Kein Volk lebt nicht länger als die Do-

kumente seiner Kultur«. — Kaj ga je neki tako zaslepilo, da je ob vprašanju katoliške kulture in organizacije pozabil pomisliti na posledice, ki jih utegne imeti preganjanje katolištva zanj in za vso nemško državo? Ali ni njegovo geslo: »Das deutsche Blut und die deutsche Ehre« samo krinka za sile, ki delajo v ozadju?

To je vprašanje, ki se mi nehotе vsiljuje na vsak korak. Odgovor nanje bo vedela Bavaria, ki z viška s svojim bronastim očesom motri snovanje nemškega človeka že desetletja in ga bo morda motrila še stoletja. Ko se kolo časa tako hitro vrti!

*

Dragi urednik! Napisal sem te vtise, ki me spremljajo te dni izredno močno pri

vsem delu. Pošiljam Ti pozdrave s prošnjo, da svoje čitatelje in vse tovariše v slovenski katoliški fantovski organizaciji opozoriš, naj molijo za preganjane brate v Nemčiji, da jih Bog utrdi in ohrani v zvestobi kljub preskušnjam.

Tvoj Ivan M.

P. S. O p. Mayerju so časopisi zapisali pred kratkim, da je bil sojen in obsojen na 6 mesečno ječo. Po skušnjah sodeč pa to ni vsa kazen, ampak si bo nacionalizem znal poiskati sredstev, da bo zakril to živo pričo svoje krute krivičnosti pred zunanjim svetom. Nam pa bo vseeno za krepak zgled neustrašenosti ta odlični sodobni Janez Krstnik, ki si je upal tudi velikašem v brk povedati pravo in vso resnico!

Velika pravda

Povest iz Hoste. Napisal Joža Vovk. (Nadaljevanje.)

Zazvončkalo je spet, organist je dvignil roko, cerkovnik je begal bogve kje in množica se je spet premaknila. Češenjsko bandero je zaplapolalo proti župnišču, potem takoj za njim farno. Sledila je vrsta molčečih mož; molčečih, da, saj še rožnega venca ni nihče molil!

Pri župnišču so zavili nad njivo in po meji nazaj. Sprednji so obračali glave na cesto in gledali. Možaki so šele zdaj videli, da dekleta nebo nesejo in skoraj sram jih je postalo, da so morali molčati naprej.

Le Bizjak je z nekim veseljem pasel svoje oči tam okoli neba. Kaj jim na misel pride! On naj bi nosil nebo, ko je pa vendar že v jeseni vrgel ključarstvo nazaj? Saj bi se mu smejali! A katera pa so prav za prav, ki nosijo? Tomažinova je zada, druge ne vidi. A spredaj? Spredaj! Ali vidi prav? Saj je to vendar Franca, Bizjakova dekla, ona, no, Lovrenčeva, Bizjakova! Napel je ustnice, ta ponosni Lovrenc in se smejal. Pri procesiji smejal! Ni pogledal, kam stopa, ni pogledal ali gre v vrsti, samo tja je gledal, tja proti nebu. Franca mu je bila tako všeč, kakor še vsenikoli. Jej, kako to gre pred nebom, ne pogleda ne na desno ne na levo, naravnost, z glavo pokonci, vsa pokonci, slovesno kakor še nikoli. Ali se postavi! Za to bo pa nekaj dobila, še ta teden ji bo nekaj kupil. In lepa, lepa! Seveda, nova

je in kaj zato, če je samo dekla! Vse gruntarske je niso vredne. Še zavidali bodo Lovrenca zanjo. Le kako stopa ob nebu!

V Bizjaku so vrela čustva zadovoljstva, pogled mu je obtičal na Franci in sam ni vedel, kdaj je zagazil ven iz procesije, daleč proč, do njive.

»Bizjak!«

Zaslišal je odnekod svoje ime in komaj je našel toliko časa, da se je ozrl. Oh, ta neroda, kam je zakretil! Zdaj je šele videl, da gre čisto sam in da ga vsi gledajo in se mu smejejo. Kako je mogel vendar biti tako brezbrizen? Zardeti je moral in se naglo umakniti v vrsto.

»Vaša Franca je tudi tam.«

»Ne vem, nisem dobro pogledal. Lahko.«

Zdaj se mu šele smejejo. Saj je bil pa tudi dosti neroden. Zdaj ne bo več gledal nazaj, tudi postrani ne.

»Če sem jaz kriv,« je milo prosil in vzdihoval gospod Janez med težko potjo, »če sem res jaz kriv, tu sem, sodi me. Ne šteje nam v zlo, taki smo pač ljudje. Zakaj je to prišlo, vem. O, dobro vem, da zato, ker se ne ljubijo več. Zakrknili so svoja srca in plevel sovraštva jih je prerasel. Mene si zato postavil, da sejem in plevem in kako sem naredil to, to me boš pri sodbi vprašal. Moj Bog, navdihni me, moči mi daj, da oplevem, da bo moja njiva spet se Bizjak, ključarstvo je vrnil in moj

(Nadaljevanje na str. 192.)

Naše počitnice

D. A. B.

Fantje s Kodeljevega v Ljubljani smo korajžni, pa tudi radi veseli. Skoro vsako leto jo mahnemo pod skrbnim vodstvom svojih dušnih pastirjev, gospodov salezijancev iz Mladinskega doma na Kodeljevem, za dlje kam na počitnice, najbolj pa se nam je priljubil grad Otočec v lepi dolini Krke, v bližini Novega mesta.

Tudi letos nam je bil grof Villavincencio-Margheri naklonjen in nam prepustil del svojega posestva za našo okrepitev in osvežitev. To leto nas je bilo tam 80 fantov. Pridružili so se nam tudi dečki s Sela, gojenci banovinskega vzgajališča. Prav ti so se še posebno lepo obnašali. Vedno so bili najbolj točni. Banska uprava je z veseljem dovolila, da so tudi oni šli malo »na oddih« ter je s tem pokazala svojo naklonjenost in zares očetovsko ljubezen do svojih varovancev.

Sredi julija smo imeli znamenit obisk. Že nekaj dni po našem prihodu nas je obiskal general dr. Hočevnar v spremstvu generalštabnega polkovnika Antona Lokarja. Življenje v koloniji je gostoma tako ugajalo, da sta zanj zainteresirala še druge visoke vojaške kroge. Tako se je nekega dne nenadno pripeljal na Otočec adjutant kap. I. kl. Leopold Račič in javil, da pride čez eno uro na obisk sam armadni general Pantelija Ž. Jurišič v spremstvu divizijskega generala T. Lukoviča in brigadnih generalov inženerja D. Božiča in Mil. Spajiča ter generalštabnega polkovnika Antona Lokarja. Ko so se točno ob napovedanem času visoki gostje pripeljali, smo jih navdušeno sprejeli. Pod vodstvom voditelja kolonije salezijanca g. Rebeka Stanka in g. grofa Villavincencio-Margherija so si ogledali vse prostore, se podrobno zanimali za dnevni red v koloniji in se nad vse ljubeznivo pogovarjali z nami. Niso se mogli načuditi socialnemu čutu otoškega gospoda grofa, ki že 6 let daje mladini vse za kolonijo potrebne prostore brezplačno na razpolago, tudi ne veliki požrtvovalnosti gg. salezijancev, ki znajo s tako iznajdljivostjo in ljubeznijo skrbeti za telesno in duševno zdravje mladine. Ko so visoki gostje zapuščali kolonijo, smo navdušeno vzklikali našemu kralju Petru II. in hrabri jugoslovanski vojski.

Kako smo živeli v koloniji? Lepo je bilo in veselo. Sicer so pa pričujoče sličice same dovolj zgovorne, saj vidite, da smo se ves čas na smeh držali. Tako lepo kot se naš Vene na prvi sliki smeji, pa res ne vem, če se še kdo zna! Zakaj bi se pa ne! Saj je bilo za vse preskrbljeno: za dušo in telo. Vsako jutro smo bili v grajski kapeli pri maši, kjer smo lepo peli in molili, ne da bi se kdaj utrudili. Pa tudi za prejem zakramentov je bilo tako lepo preskrbljeno.

Pri tem pa tudi telo ni smelo trpeti. Kruha smo že toliko pospravili, da se je most čez Krko kar šibil, ko smo ga prenašali iz grajske peči. Gospodinjali smo tudi sami. Kuhala sta za vso našo ogromno množico naša požrtvovalna Emil in Rajko. Seveda nismo imeli ne posebej plačanih peric in tudi ne postrežnic, ki bi nam čevlje snažile. Vse smo kar sami opravili, pa z veseljem. Močno radi smo se kopali v hladni Krki. Za spremembo smo se tudi vozili z velikim brodom in s čolni, ki so nam bili na razpolago po mili volji. Včasih smo lovili ribe, le škoda, da se tako nerade dajo ujeti.

Najlepše je bilo seveda na zletih. Na prvi zlet smo se odpravili mi, ki se že štejejo med može. Na pobudo g. grofa in g. Rebeka smo zasedli kolesa in prevozili dolgo progo Otočec — Krško — Rajhenburg — Sevnica — Radna — Raka — Otočec. V Rajhenburgu smo pomolili pri Lurški Materi božji in se nato povzpeli do samostana očetov trapistov. Ljubeznivi gostitelj pater Blaž nam je v vsej svoji prijaznosti razkazal samostan in nam tudi lepo postregel.

V tradiciji naše počitniške kolonije je tudi zlet h gostoljubnemu g. duh. svetniku Perku v Šmarjeto. Samo razgasiti je treba: »Kdo gre v Šmarjeto?« pa se prav gotovo vsi priglasimo. Saj pa tudi g. svetnik tako radi postrežejo z dobrim medom in naravnost uživajo ob pogledu na nas, »ljublanske paglavce«, ko obgrizujemo sladke hruške in jabolka.

Vsako leto se tudi popeljemo na velikih vozovih v Pleterje. Sicer tako tiha kartuzija kar zaživi, ko se mi pripeljemo z veselo pesmijo na ustnah in ob raztegovanju glasne harmonike. Gospod gostitelj p. Ferdinand kar ne ve, kako bi nam bolje postregel, za plačilo pa ne zahteva drugega, kakor le, da bi še in še peli. Med potjo so nekateri sitnarili, da bi radi tam ostali; ko so pa videli vedno molčeče oo. kartuzijance, je pa vse navdušenje kar splahnilo.

Obiskali smo tudi plemenitega in imenitnega gospoda barona Wambolta na gradu Hmeljniku. Nismo se mogli načuditi lepemu razgledu, še bolj pa prisrčni postrežljivosti grajske gospode.

Poslednjo nedeljo popoldne smo še bili na Starem gradu pri usmiljenih bratih. S predstojnikom fr. Avguštinom smo navezali prav prijateljske stike. Saj je pa tudi težko najti še kje tako ljubeznivih gospodov.

Še o tem in drugem bi poročali, pa bi se opis naših počitnic vse preveč razvlekel. Le to naj še povemo, da se nam je naše »letovanje« tako priljubilo, da smo se odločili, da se ga bomo drugo leto spet vsi udeležili, če bo le tako prav tistim, ki o tem odločajo. Prav take prijetne počitnice pa želimo tudi vsem drugim slovenskim fantom, pred vsem tistim iz mest, ki so najbolj potrebni svežega in čistega zraka. Bog živi!

mežnar je čerga. Zdražba je mednje zašla čista, da boš vesel mene in ljudi. Tožari in ta trn naj izpulim, moj Bog, prej mi ne daj umreti...«

Tako je molil gospod Janez še po sredi cerkve in pred oltarjem, ko so dekleta nebo že postavila nad klopi, si brisala pot z mokrih čel in se bala spet ven med ljudi. Samo Bizjakova Franca je šla iz cerkve kakor vsako nedeljo, kakor da se ničesar ni zgodilo.

»Čudni so ti dedci, da Bog pomagaj,« so govorile ženske, ko so odhajale domov. Kjer sta le dva skupaj šla, je bilo govora o procesiji, o nebu, o dekletih, o Bizjaku in ključarjih, o Bizjakovi Franci, ki jo bo menda Bizjak res za ženo vzel, kakor z vso gotovostjo nekatere vedo povedati.

»Le zakaj možakov ni bilo?«

»Čudaki so vsi skupaj s ključarjem vred.«

»Saj je Bizjak ključar.«

»O, kdaj že ne. Takrat sta se z gospodom sprla, ko mu je tožarjenje oponesel.«

»Saj je prav imel.«

»Pa bi vsaj nebo nesel.«

»Njegova stvar.«

»Dekleta so se pa postavila!«

»Pa ravno Bizjakova Franca! To jo bo ozmerjal doma, le verjemi mi.«

»Nak, tisto pa ne. Prej bi jo poljubil, kakor pa udaril, Bizjaka premalo poznate!«

Na vse zadnje pa iz vsega ni prišlo nič drugega kakor precej prerekanja po vaseh. Možakarji so se med seboj, češ, da bi bil moral iti oni in še kdo, le sebe je vsak izvezal. Žene so svoje može zmerjale, da vendar niso za toliko, da bi nebo nesli in da jim nič ni za čast božjo. Precej pikrih, to se razume, so morale preslišati tudi tista dekleta, ki so nebo nesla. Najprej pri dekletih samih, češ da so vsiljiva, da se nastavljajo, da se imajo za nekaj več, kakor so druge. Pa tudi doma jim niso dali miru. Čemu so vendar šle, saj se to za dekleta ne spodobi in tako naprej. Bizjak pa ni nikogar poslušal in še tisti večer je objel Franco, smejal se je, kakor že dolgo ne in ji govoril: »Tako si mi bila všeč, da bi te za vse na svetu nikamor več ne pustil. Naj stegujejo jezike, kakor hočejo, Franca, post je v kraju, po praznikih bomo zaplesali!«

»Bomo, bomo!« mu je pritrjevala.

»Potem boš moja žena, moja...«

*

Vse to pa ni prav nič oviralo dokaj pomembnih dogodkov, ki so si po praznikih sledili tako hitro drug za drugim, da so ljudje komaj sledili hitremu teku. Najprej so se na velikonočni ponedeljek v Rovtahnah stopili. Pa ne fantje med seboj za kake deklinje, marveč gospodarji, pravi dedci. Glavna oseba je bil Bizjakov Lovrenc. Malo radi tožbe, ključarstva — tisto nesrečno nebo je vmes prišlo — zaradi priča in še Franco so mu oponašali. Bizjak je bil pijan in redkih besedi spočetka, ko so ga pa le preveč nakačili, je pa vrgel v nekoga kozarec. V glavo ga je zadel. Hudega mu res ni naredil, vendar je pa bilo to čisto dovolj, da je zavržalo; Bizjak je opletal na vse strani, dokler ga niso nazadnje postavili ven na dež. Na vso jezo je začel lučati kamenje v okno in tako se je zgodilo, da je kamen skozi zaprto okno priletel na mizo. Pa se niso menili več zanj, on se jih je pa tudi kmalu najedel in šel domov.

Potem je nekega dne prinorel Posavec na Češnjico. Z Bizjakom se nista nič kaj preveč prijazno spogledala, vendar pa ni bilo res, da sta vpila drug nad drugim, kakor so v prvi sapi nekateri pravili. Saj še tega niso kmalu zvedeli, čemu je prišel. Kakor je bila stvar sama zelo preprosta in prav nič nova, je pa Bizjaka le nekoliko zmedla, da je par dni tuhtal sam zase in bil kaj redkih besedi. Prišel je namreč na vrsto tisti dolg, na katerega je v začetku Bizjak veliko mislil, zadnji čas pa ni utegnil, da bi se s to sitnostjo še posebej bavil. Lepo in skoraj vsakdanje mu je pravil Posavec, da bo tudi to treba nekako urediti, najraje še to pomlad, da se že predolgo vleče, da je dobil šele malenkost, denarja bi pa tako potreboval. Kar čutil se je Bizjak, da je Posavec prav za prav prišel prosit. Prosit! Da bi bil Posavec njemu dolžan, o, kdaj bi ga Bizjak že potipal in ga pobaral za denar. Pa vendar, Posavec prosi. Bo že izplačal, da zdaj tudi on nima denarja, mu je odgovarjal. Posavec je pa samo majal z glavo. Če zlepa ne da, bo moral tožiti, to vendar ni ničemur podobno, da bo že star postal, dote pa še zdaj nima izplačane. Potem sta se gledala in molčala. Druge poti ni, še ta dolg naj uredi doktorji in sodniki in notarji, Posavec vendar ne bo čakal pol večnosti. Na vse zadnje bi mu zlomek še utajil lahko, da mu ni ničesar dolžan.

Nekaj dni zatem je pa prišla Bizjakova sestra Franca. Naj Bizjak za božjo voljo vsaj nekaj da, da bo dedec sit, da bo tožbo umaknil in da ne bo zraven vse pokore še

ta prišla. Bizjak ji je dal nekaj, veliko pa ne, saj še imel ni. Franca je jokala in če bi zavoljo nje ne bilo, bi Bizjak prav gotovo ničesar ne dal, saj se mu je kar všeč zdelo, da je zdaj Posavec šel tožiti. Vsaj ne bi ljudje samo njega vlačili po zobeh. Tako pa, no — naj bo, je dejal. In potem mu je sestra še nekaj prigovarjala za spravo, češ, da bi bil Posavec pripravljen. »Solit naj se gre zdaj, jaz ne grem nazaj niti za las. Ha, zdaj bi se poravnal, ko vidi da mu voda v grlo teče, prej bi se bil pa klal z menoj. Vse ali pa nič, tako mu povej! A, zdaj vem, zakaj je tako ponižno prosil zadnjič za tisti denar. Ne bo me speljal, ga predobro poznam. Prej prosil, potem pa — tožil! Čisto po njegovo. Zdaj pa sprava, kakopak, nazadnje se bo pa smejal. Ne bo se ne!«

Franca je jokaje odšla, toliko je pa le dosegla, da Posavec ni tožil.

Čeprav so bili vsi ti dogodki precej burni, vendar se Bizjak ni dal prestrašiti in France, Bizjakove dekle, niso prav nič razburjali. Vse mogoče in nemogoče so čenčali po vasi, a ona se za vse ni menila. Res da je bila samo dekla, a je zdaj dobro vedela, da bo dekla samo še nekaj tednov. Čisto privadila se je in bila cela gospodinja, ne samo v kuhinji, marveč tudi pri mizi. Da se od sile pokonci nosi, so ji oponašali, a ona je samo čakala, da bo vsem jezike zavezala, ko ju bodo z Lovrencem gospod Janez lepe nedelje »s prižnice vrgli.«

Nekega večera, ko je precej žensk prišlo na Jamico tja pod cerkev k studencu, so se tako sporekle in tako opletale z jeziki druga po drugi, da voda hitreje ne more teči kakor so švigale besede tisti večer. S Franco je prišlo nekaj navzkriž. Sprva seveda za šalo, a Franca se nikoli ni šalila in jim je začela take majati, da so skoraj skočile skupaj. I, saj res, čemu jo pa dražijo! To je res preveč, kar je morala potem slišati: da Bizjaka samo ona šunta, da mu bo grunt pognala, še o koruzi je bilo govora. Bog pomagaj, tega Franca ne bo potrpela. Le naj ji kaj dokažejo, potem naj se pa vsajajo vanjo. Da Bizjakova Tina vse dobro ve, kaj in kako je v hiši, da ona menda ne bo lagala... Franca pa pokonci, naravnost domov je drla, najprej nad Lovrenca in njena odločna zahteva je bila, da mora ta gnoj pripriti iz hiše. Vse Tinino opravičevanje ni nič pomagalo, drugi dan je morala proč, to je bilo vse. Bizjak je sicer molčal, ni se mu zdelo vredno, da bi se zavoljo tega kaj

prida razburjal, Franci se je pa od sile dobro zdelo.

In še gospod Janez. Bridke ure je preživljal in sam ni vedel, kaj naj vendar začne s temi ljudmi. Lepa beseda se jih ne prime, grda boli njega samega. Že je bil na poti in daleč je prišel, toda nenadoma je pred njim sama tema in poti nikjer več. Tista nesrečna pravda. In povrh še velikonočna procesija, ko so... ah, na to gospod Janez ni upal pomisliti, tako hudo je bilo in tako ga je vselej strlo. In kaj zdaj vse ljudje počenjajo. Posavec tirja, ljudje se zmerjajo, Bizjak ne odneha, deklo je pognal in ženi se, na vse to se še ženi. Pa bi to še spet nič hudega ne bilo, toda v domači hiši se ženi, deklo jemlje! Pohujšanje, strašno pohujšanje! In nad vsem tem — gospod Janez, star, šibak, siv in sključen, skoraj brez moči. Saj vendar mora nad vsem obupati, ko bi vere ne imel v usmiljenega Boga, ki je močnejši, silnejši kakor ubogi gospod Janez!

Nad vse srečen bi bil gospod Janez, če bi takole, čisto na hitro dobil od božjega angela kako razsvetljenje. Tako recimo, kakor preroki v stari zavezi, kadar so se Judje le preveč izpridili. Ni hotel čudežev ali znamenj, Bog varuj, to bi bilo za ponižnega gospoda Janeza preveč, ne, samo eno besedo bi bil rad slišal. Pa naj bi bila še tako kruta ali še tako mila, spregovoril bi jo in ne bi mu več vse šlo po zlu. A gospod Janez se je samemu sebi zdel prevelik grešnik, da bi se moglo kaj takega zgoditi. Molil je in čim več je molil in iskal razsvetljenja, tem več je slišal grdobij, preprirov, sovrašstva, nevolje, zdražbe in vsakovrstnih velikih in majhnih grehov. Nazadnje se je že samemu sebi smilil, spet je pa spoznaval čisto jasno, da mora nekaj storiti, nekaj važnega in odločilnega in prav on sam mora storiti. A kaj naj bo tisto? Prigovarjanje? Zastonj. Lepa beseda s prižnice? Ne pomaga, če pa bi, bi že davno morala. Naj gre med ljudi in nagovori pametne, modre, naj pomagajo? Vsi so enaki! Kaj, za božjo voljo, kaj naj stori? Saj mu ne preostane drugega kakor ostra beseda; šiba, ki se bo zvila nad glavami, da se bodo skrivili hrbti in bo prizadejala velike bolečine. Tudi Gospod Jezus, krotak in iz srca ponižen, je vzel bič in izgnal iz templja vse, kar ni spadalo vanj. Da, še to bo poskusil gospod Janez, prijel jih bo trdo, kakor jih še nikoli ni in s šibo bo zatrl vse, kar počenjajo.

Ta misel je gospodu Janezu prišla kakor navdihnjenje. Vesel je je bil, vendar

se je v srečo razžalostil. Ali mar nima dovolj poguma? Ali naj zaspi pri vsem, hudič mu bo pa duše odnašal drugo za drugo, gospod Janez bo pa nazadnje praznih rok prišel pred sodni stol božji? Ne, to se ne sme zgoditi! O tem je bil čisto na jasnem, le nekaj je bilo težje, morda zanj celo pretežko. Kako? Kje naj izve besedo, kakšna naj bo šiba, s katero bo udaril? Toda ta skrb ga je mučila le v začetku, potem se mu pa sploh ni več zdela važna. Saj je vedel, da bo za človeško stvar potrebna človeška beseda in te se gospod Janez ni bal. Udaril bo, udaril z vso svojo silo. In če zajokajo — prav. Če na kolena popadajo — prav. Če se do zemlje sklonijo in kriče v bolečinah — prav in zelo prav!

Poslej je gospod Janez taval med ljudmi in nikomur ni rekel besede. Smejati se ni več znal, grdo pa tudi ni nastopal, lepo besedo je shranil za boljše čase. Če so prihajale k njemu ženske in pravile, kaj se je tam in tam zgodilo, je samo prikimal in molčal. Bizjak pije in na koruzi živi s svojo deklo. Gospod Janez je pomolčal in težka bolečina ga je stresla po vsem telesu. Tam so se stepili. Gospod Janez kima. Za Bizjaka noče nihče pričati, vsak drugače trdi in vsi hočejo prav imeti, zraven se pa umikajo. Dekle bo otroka imela, Jur spet pijan, Posavec tirja, Bizjak je v Podnartu dolg najel, priče podkupa in tako dalje vsak dan kaj novega. Vse te novice, kakor so bile same po sebi težke in neprijetne, je gospod Janez poslušal nekam topo, brezbrizno in hladno, kakor bi ga vse skupaj nič kaj dosti ne brigalo. A v duši ga je vsaka stvar huje zapekla. Kaj vse je moral tiste dni pretrpeti!

V nedeljo, a ne prvo po veliki noči — že jih je nekaj minilo — je gospod Janez stopil na prižnico. Tako kakor že stokrat in stokrat. Oznanila, list in evangelij kakor že stokrat in stokrat.

Potem je pa odložil knjigo, sklenil roke in jih naslonil na prižnico. Pogledal je, mrko in begajoče po svojih ljudeh, visoko se zravnil in stal pred njimi ves, kakor je bil: visokega čela, upadlih lic, ostre brade in zlati naočniki so se v luči svetili.

Tako je stal pred svojimi, gledal in ni se premaknil, kakor da v čudež zre. Ni spregovoril, kakor da mu je začudenje ali bolečina ali neznana nadčloveška sila vzela glas. Dolgo je molčal in ta tišina je objela vso cerkev, da se ni premaknil nihče, niti otrok ne, še zakašljaj ali zahrkal ni nihče.

Nekaj sto obrazov je namah utrpnilo, čakalo in gledalo na prižnico gospoda Janeza. A on je molčal kakor zid, z očesom ni trenil in sleherna mišica na njegovem zbledem obrazu je mirovala.

Čudna tesnoba je objela vse povrsti. Ta nenadni molk, trd in moreč, je zbral vse v eni misli: kaj bo spregovoril gospod Janez, kaj bo povedal? Ali ni čudno resen v obraz, ali nima stisnjenih zob in napetih mišic? Ali ne stoji pred njimi kot osoren sodnik z neizprosним pogledom; z roko, ki pribije nekaj, da se ne spremeni nikoli več? Ali so še kdaj takega videli? In molči, molči, moj Bog, minuto in več ne odpre svojih ust. Kakor da bi z očmi hotel vsakogar premagati, s pogledom se boriti z vsemi po vrsti, pripravljen na boj in zmago in vse. Kakor okamenel stoji pred njimi. nepoznan in tuji, prav nič njihov in vso cerkev je objel nemir, srca bi jejo močnejše in hitreje, obrazi blede in v tem trenutku bi nihče ne upal spregovoriti najtišje besedice.

In tedaj je gospod Janez spregovoril z močnim glasom:

»Garjeve ovce! Težko izrečem to besedo in še nikdar je niste slišali iz mojih ust. O ljubezni sem vam govoril, pa se so-vražite. O miru sem vam govoril, pa se vojskujete med seboj. Poštenje sem vam oznanjal, pa drug drugega goljufate. O čistosti sem govoril, pa grdobije uganjate. O svetosti sem govoril, pa po krivem pričate, podkupujete, podpihujete in nečednost vas je obsedla. O nebesih sem vam govoril, a se prodajate hudiču, ki vam na stežaj odpira peklena vrata. O samem Bogu sem vam govoril dan na dan, a ga teptate, njega in njegove zapovedi. Zato vas bo pa tudi Bog sodil in obsodil oni dan in njegova jeza se bo razlila nad vami. S samim Bogom imate veliko pravdo in sami proti sebi pričate. Zato boste pa tudi vrženi ven, kjer je tema in škripanje z zobmi. S samim Bogom se pravdate. In jaz naj spregovorim pri njem besedo za vas? Še sebe ne bom mogel opravičiti zaradi vas in še nad menoj se bo razlila jeza božja. Pozabili ste, da je vse človeštvo ničevno, da je ničeva pravda človeka s človekom. A zaprli ste oči, zatisnili si ušesa in otrdela vam je srce. Pred Bogom samim imate pravdo in Bog sam jo bo razsodil. Velika pravda je to in vsak izmed vas bo stopil pred sodnika. Ali se boste s so-vraštvom bahali tisti dan? Ali se boste zagovarjali s človeško pravdo? Ali s prepirom, prezirom, ošabnostjo, zakrknjenostjo, z nečistostjo in s pohlepom, s

kletvinami in z napuhom? S čim se boste zagovarjali? Garjeve ovce, še enkrat vam pravim: garjeve ovce! Če ste vi na Boga pozabili, pa ni pozabil Bog na vas! Zganite se in zmečite iz svojih src vse, kar vas bo težilo pred Sodnikom. Da ne boste garjeve ovce in da vas ne zavrže. Sojeni sicer boste, a še je čas, da obsojeni ne boste. Pomnite, ljudje moji, pomnite, da imate pred Bogom veliko pravdo, veliko pravdo... Amen.»

Utihnil je in solze so mu presekale besedo, da amen ni segel niti do polovice prostora. Besede so izzvene in kakor da je nekaj silno težkega ležalo in težilo proti tlom, nad vsemi obrazi je bila razlita čudna tesnoba, ki ni dala ljudem dihati, ki ni dala, da bi se bil kdo tudi malce premaknil. Očenaš so odmolili, a slabotnemu glasu gospoda Janeza je odgovorilo le nekaj osamelih in plašnih glasov iz cerkve, potem je vse utihnilo. Še pokrižati se ni upal nihče, povsod je visel mir, tako svet

in nemoten, kakor takrat, ko v cerkvi samo večna luč gori.

Gospod Janez je stopil k oltarju. Vsem se je zdelo, da je zelo dolgo maševal. Po maši ni nihče dolgo postajal pred cerkvijo, komaj je kdo kaj zašepetal in naglo so odhajali. Občinski sluga je nekaj vpil, a glas se je lovil med cerkvijo in stogovi in ga ni nihče poslušal. Tako čudno prazen nihče ni vedel, kaj jim oznanja.

Prišel je mimo Bizjak in mnogo oči je obviselo na njem. Ali ni gospod Janez o njem govoril? O pravdi — on se pa pravda.

Toda Bizjak, ki ga je sicer zgrabilo prav pri srcu, se ni kaj prida menil za ves dogodek, vsaj na zunaj tega ni hotel pokazati. Hitel je, kakor da mu pod nogami gori. Domov, proč, samo daleč proč od teh obrazov.

Še vedno je slišal besede:

Pravda — pravda — velika pravda...

(Konec prihodnjic.)

Tekme ZFO na celjskem taboru

Ivo Kermavner

Prve tekme Z. F. O. so bile na letošnjem celjskem taboru, ki se je vršil zadnje dni meseca junija. Naš list je o taboru samem že poročal in tudi tekme so bile v glavnih obrisih omenjene. Vendar se mi zdi potrebno, da si naše prvo tekmovanje podrobneje ogledamo in tudi s strokovnega stališča malo točneje obdelamo.

Glasm razpisa za te tekme, ki je izšel v februarški številki »Dopisov«, so tekmovali odseki in posamezniki v telovadbi, lahki atletiki in odbojki. Poleg te razdelitve so pa tekmovali ločeno člani in mladci. Na tekme je prišlo razveseljivo veliko število tekmovalcev, zlasti, če pomislimo kako kratek čas je bil odmerjen za priprave in če se spominimo one dolge šestletne dobe, ko je moralo tudi vse naše tehnično delo počivati. Z ozirom na omenjena dejstva smo z našim prvimi tekami lahko zadovoljni. Je pa z ozirom na naše bodoče delo, na naše bodoče tekme, zlasti radi velikih tekem, ki bodo prihodnje leto na našem Stadionu v Ljubljani nujno potrebno, da premotrimo letošnje tekme s strožjim očesom, ne glede na kratke priprave in ne glede na dolgoletni odmor.

Začnimo kar pri tekamah vrst, ki so za našo organizacijo najvažnejše. V nižjem oddelku so tekmovali štiri vrste. Za ta oddelki so bile predpisane primerne vaje na drogu in bradlji ter tudi zahteve v lahki atletiki niso bile pretirane. Na orodju se je v splošnem opazilo, da polagajo fantje premalo

važnosti na eleganco in na lepo ter tekočo vezavo posameznih gibov, ki si sledijo. Najtrši oreh je bil za vse tekmovalce v e z a n o d s k o k z d r o g a po jezdni vzponi zunaj roke. Gib sam na sebi je bil za nižji oddelek primeren, toda vezava ga je tako otežkočila, da smo se odločili, da izvedemo tu za prihodnje leto primerno olajšavo. Premalo strumnosti smo opazili pri dohodu in odhodu z orodja; in doskoki, na katere pri nas že od nekdaj premalo pazimo, tudi niso bili dovolj sigurni. Stara napaka naših orodnih telovadcev se je pokazala tudi v Celju: fantje se vržejo preradi na težke gibe, lažje pa zanemarjajo in potem trpi izvedba. To je mučno zlasti za gledalca, ki ljubi gladko ter z eleganco in prožnostjo izvedene vaje, četudi so lažjega značaja. Vaje na bradlji so bile boljše, vendar je bilo tudi tu še dokaj nedostatkov, katere sem že omenil na drogu. Bratje orodni telovadci! Pilite in gladite za tekme gib za gibom, potem jih pa lepo povežite med seboj, da bodo vaje izgledale elegantne, ker le take izvedbe vam donajajo zaželjene točke, ki so za zmago potrebne. Nikakor ne smete zanemarjati vaj za nižji oddelek, saj so že na taki stopnji, da jih lepo izvajate — pa lahko uporabite kot obvezne vaje za svoje domače nastope in akademije.

V srednjem oddelku sta nastopili samo dve vrsti. Sicer so v tem oddelku že tako težke predpisane vaje, da jih tudi boljše vrste la-

hko prevzamejo za obvezne na nastopih; po mojem mnenju bi tudi v tem oddelku lahko nastopile še tri vrste. V srednjem oddelku so vsa štiri glavna orodja: drog, bradlja, konj in krog. Konj je pri naših odsekih še malo udomačen in je zelo redek odsek, ki ga ima. Toda vedite! Telovadec, zlasti pa tekmovalci, ki hoče nekaj pomeniti, ki hoče nekaj doseči, mora vaditi na vseh štirih orodjih v enaki meri. Zatorej odseki, ki še nimate vsega orodja, ga čimprej nabavite! V srednjem oddelku je ravno konj najbolj šepal, ker ga tudi tam, kjer ga imajo, preveč zanemarjajo.

Pri redovnih vajah je bilo opaziti pri obeh oddelkih premalo strumnosti, premalo enotnosti. Korak ni bil zadovoljiv. Tudi ravnanju in kritju niso tekmovalci posvečali dovolj pažnje. Proste vaje so bile boljše, a še vseeno niso zadovoljile sodnika. Bratje! Ne mislite, da redovnih in prostih vaj ni treba toliko vaditi in da zadostuje za ti dve panogi samo enomesečna vaja. Nobene telovadne ure ne sme biti brez redovnih in prostih vaj. 15 minut redovnih in 30 minut prostih vaj pri vsakem telovadnem večeru! 45 minut porabite za orodje, 30 minut pa za lahko atletiko. Le tako boste mogli doseči kak uspeh.

Naši najboljši so tekmovali v mešanem (orodje in lahka atletika) in v orodnem prvenstvu (samo orodje) posameznika. Nekateri so pokazali nekaj težkih kombinacij, drugim se je pa zopet poznalo, da so začetniki v tekmovalstvu. Pri lahkootletskih panogah je pa vsem precej manjkalo. Brez zadostnega znanja v lahki atletiki ne boš nikdar dosegel dobrega uspeha, če si že tako dober na orodju. To se je že marsikateremu tekmovalcu bridko maščevalo pri mednarodnih tekmah.

Poleg tega smo pa pri naših prvenstvenikih opazili, da so v Celju poskušali stvari, katerim niso kos. Glavno načelo za vsako tekmo mora biti: Poljubne vaje sestavi vsaj pol leta pred tekmo iz gibov, ki jih tedaj obvladaš, potem pa pili in gladi vaje pri vsaki telovadni uri, da ti bo šla gladko izpod rok. Pri tekmah se tekmovalca že itak rada prime trema in če v takem slučaju nima dobro izglajene kombinacije, je bitko izgubil.

V lahki atletiki je bil naval tekmovalcev naravnost velik. Razveseljivo je zlasti dejstvo, da so tu mladci, naš up in nada, močno pritiskali v ospredje in so takorekoč oni dominirali na zeleni trati in na tekalšču. Prihodnje leto v Ljubljani smemo tudi v tej panogi pričakovati najlepših rezultatov.

Odbojko smo prvič uvedli v naš tekmovalni program. Zelo posrečena je bila zamilsel našega tehničnega odbora, ki je to lepo in zanimivo igro prevzel v svoj program. Odslej bo na dnevnem redu vsakih tekem.

Izredno živahno je bilo v Celju okrog igrišča za odbojko, kjer so se borila moštva za prvenstvo zveze. Tudi navijačev, ki so celo vzbudili pozornost onih, ki se za tovrsten

šport niso zanimali, je bilo mnogo. Borba je bila zares živahna in so se borila moštva skrajno požrtvovalno tako, da prav vse do konca nismo vedeli, kdo bo zmagal. Proti vsem pričakovanju so zmagali fantje iz odseka Devica Marija v Polju, ki so premagali najresnejše kandidate Sv. Jakob—Ljubljana in akademski odsek Ljubljanske univerze.

Še nekaj smo opazili pri celjskih tekmah: Mladega ni nič tekmovalo v telovadbi in odbojki. To je hiba, ki jo je treba odpraviti, sicer ne bomo dobili potrebnega prirastka v telovadnih vrstah. Drugo leto v Ljubljani morajo sodelovati mladci na celi črti: v telovadbi, lahki atletiki in odbojki.

Prve naše tekme so za nami. Sedaj moramo iti na delo s podvojen, potrojen silo, kajti prihodnje leto nas čakajo v Ljubljani težke borbe na Stadionu. Naši sami se bodo dobro pripravili, letošnji zmagovalci bodo hoteli biti zopet prvi, drugi se bodo hoteli prerinuti v ospredje, zraven pa pridejo še češki Orli, ki se bodo še prav posebno dobro pripravili. In še več. Ob tej priliki bodo tudi mednarodne tekme za prvenstvo posameznikov, na katere bodo poslali narodi svoje najboljše. Za te tekme se morajo naši najboljši še prav posebno pripravljati, kajti letošnje pariške tekme so pokazale, da bodo borbe prihodnje leto v Ljubljani hujše kakor sploh kdaj prej. Na vas fantje pa je zdaj, kako bodo izpadle. Začnite se takoj pripravljati, potem se pa častno borite in častno — zmagajte!

V naslednjem prinašamo rezultate celjskih tekem:

Tekme vrst v nižjem oddelku:

Vrstni red	Odsek	točke	%
1. Vodice		311.50	84.18
2. Ježica		310.50	83.09
3. Št. Vid nad Ljubljano		303.—	81.88
4. Domžale		291.50	78.78

Posamezniki v nižjem oddelku:

Vrstni red	Ime	Odsek	Točke
1.	Jeraj Alojzij, Vodice		55.50
1.a	Rogelj Anton, Št. Vid n. Ljubljano		55.50
2.	Jeločnik Stane, Št. Vid n. Ljubljano		55.25
2.a	Ramovž Anton, Ježica		55.25
3.	Kregar Jakob, Št. Vid n. Ljubljano		54.75
4.	Presetnik Ivan, Ježica		53.50
5.	Rihtar Stane, Domžale		53.25
6.	Kocelj Stane, Vodice		53.—
6.a	Škerlj Vinko, Ježica		53.—
7.	Hvastja Franc, Ježica		51.75
8.	Logar Franc, Vodice		51.50
9.	Rahne Slavko, Domžale		50.50
10.	Jeraj Franc, Vodice		50.—
10.a	Verbič Franc, Št. Vid n. Ljubljano		50.—
11.	Pavlin Albin, Domžale		49.25
11.a	Peršin Franc, Ježica		49.25
12.	Grmovnik Anton, Vodice		47.75
13.	Rihtar Franc, Domžale		47.—
14.	Erce Franc, Vodice		46.75

15.	Logar Jožef, Vodice	44.75
16.	Vodopivec Rado, Domžale	43.25
17.	Cerar Franc, Domžale	42.25
18.	Klemen Anton, Ježica	40.75
19.	Bitenc Andrej, št. Vid n. Ljubljano	40.25
19.a	Jelenc Ivan, št. Vid n. Ljubljano	40.25
20.	Dovč Jernej, Ježica	39.75
21.	Demšar Anton, št. Vid n. Ljubljano	35.—
22.	Kreč Janez, št. Vid n. Ljubljano	27.25
23.	Sršen Leopold, Domžale	21.25

Tekme vrst v srednjem oddelku:

Vrstni red	Odsek	točke	%
1.	Jesenice	424.50	77.02
2.	Celje	352.75	64.13

Posamezniki v srednjem oddelku:

Vrstni red	Ime	Odsek	Točke
1.	Legan Jože, Jesenice		79.75
2.	Praček Ciril, Jesenice		76.25
3.	Zvan Jožef, Jesenice		72.75
4.	Znidar Emil, Jesenice		70.50
5.	Kokot Slavko, Celje		67.—
6.	Zvan Davorin, Jesenice,		63.75
7.	Gaberšek Stanko, Celje		62.—
8.	Lah Ivan, Celje		60.75
9.	Cajhen Viktor, Celje		56.75
10.	Mikelj S., Jesenice		55.50
11.	Herceg Ivan, Celje		49.50
12.	Vodušek Ivan, Celje		47.75
13.	Korenčan Vilko, Celje		43.75

(Konec prihodnjič).

Trije božji fantje

Po J. G. Oberkofflerju Janez Pucelj.

Medtem je stal Miklavž že visoko gori v gorah. Sedel je pod Špikom. Ta se vzdiguje na levo v strmih prisojnih senošetih, na desno pada v strmih skalnih pečeh.

Na vrhu strmi križ iz težkih brun. Pravijo, da je pred sivimi leti obhajal neki Kamenar svatbo z Barbaro Ponikvarjevo. Vsega je bilo preveč. Treba je tvegati kaj posebnega, je menil ženinov drug in dal zanesti nekaj barilčkov vina na svojo planino pod Špikom in od tukaj na vrh. Drugi dan se je družčina vzdignila na pot. Pili so zgoraj vino, prazne barilčke so pometali s peči v zijajoče prepade. Pozneje, ko so na tratini rajali, je strmoglavil neki deklči in obležal mrtev. To jih je grizel črv vesti v prestrašeni duši, ko so se vračali svatje domov. Za pokoro in spravo je stesal Kamenar križ in ga zavlekel na Špik. Dva dni ga je menda nosil. Rame so mu baje vse odprte od robatih brun.

Tega se je domislil Miklavž in je molil molitevco za deklča, ki je bil strmoglavil, in za Kamenarja, ki se je takrat ženil. Temu je Bog pač že odpustil in ni kaznoval njegove objestnosti na naslednikih, kajti vprav zdaj zagleda Miklavž s svojega pokojišča, kako gre najmlajši Kamenar kot novomašnik proti farni cerkvi. Razloči bandera, nebo. Breštevilnih ljudi posamič ne more razločiti. Pač pa se razločno odraža godba z bleščecimi se godali, belo okrašene deklice in duhovščina. Za nehom bodo pač korakali starši, mala Otilija in Kamenarjeva žlahta. Ali ne bo na-

šel Otilije? Kako, ko je tako majhna in kaj naj dečku razločno razbere oko, če mu pa pajčolan leži čezenj? Miklavž vidi, kako se pokadi na Črnem vrhu, na Bregu, na Petelineku in na Studenskem vrhu dim od smodnika, ki ga spreleta sikajoč ogenj in nato sliši oddaleč bobneč grom možnarjev. Tudi zanese zdaj pa zdaj veter iz doline glas zvonov k njemu gori. Je popolnoma tako, kakor da letajo velike ptice z zvenečimi krili gori in doli.

»Svet, svet, svet si ti Gospod, Bog vojnih trum!« kipi dečku iz samotnega srca, vroče in rdeče, kakor da mu je srce prebodla sulica prav v sredo. Še enkrat bruhne svojo molitev kakor klic na pomaganje, preden bi se pogreznil v valovje svojih čustev. Kliče svojo molitev k večnemu Očetu, v čigar rokah je skrita tudi njegova usoda.

»Svet, svet, svet!«

Farna cerkev spodaj ne more objeti vseh ljudi. Na trgu pred cerkvijo in na pokopališču je vse polno molilcev. Zdaj pač molče zvonovi. Zdaj bo pater Janez, veliki govornik, imel novomašno pridigo. Bog ve, ali njega kaj iščejo? Ali nista Otilija in Pankrac gledala, kje je? Miklavž se nasmehne turobno temu prosečemu hrepenenju. Ko bi mogel vsaj slišati lepo pridigo! Miklavž prisluhne. Leži odjek v gorski tišini, ki doni venomer kakor iz podzemeljskih globin. Celo cvetlice, stoglavež, črnoglavke, svišč in kukovičnik pojo v svojih barvah in vonjih tako čudovito pesem, da ne veš, ali je zlato kuko-

vičnikovega cveta barva ali zvok harfe. Zdaj pa zdaj se sproži kamen čez silno strmino. Bobni gori v pečinah in šume se mahoma zgane temnomodri grm. Miklavž prisluškuje ugankam in skrivnim razodenjem, ki jih govori vzvišen angel iz gorske tišine. Posluša še tisti trenutek, ko Pankrac po pridigi podeli novomašni blagoslov. V nekaj minutah bo pristopil k oltarju. Dečku pride na um dragomilja, samo njemu razumljiva misel. Oprta si nahrbtnik z monštranco, kelihom in mašno knjigo in hitro se povzpinja proti vrhu. Tako varno gre kakor mesečnik. Višina ga vleče navzgor.

Na vrhu postavi monštranco in kelih prav spredaj na skalni rob. Misale položi poleg. Nato gre, opirajoč se na palico, spet doli k počivalniku.

Saj, tako je hotel imeti. Od spodaj se vidi monštranca in kelih. Zadaž križ. To je zdaj Golgota, poklekne dečko. To je zdaj gora Morija, gora daritve. To je gora življenja, govori Miklavž, na katere vrhu strmi križ. To je gora popolnosti, ki se moramo vsi povzpeti na njo, ker samo zgoraj nas sprejme Zveličar v svoje naročje. Tako se hočem napotiti in naj bo tebi, nebeški Oče, za znamenje, kako hočem skupaj s tvojim duhovnikom Pankracijem stopiti k oltarju božjemu.

Vesel začne Miklavž plezati kvišku po nevarni strani Špikovi. Čez reber gori, koder je šel prej, se ni treba človeku nič truditi. V stenah so male ruše, kakor trak ozke tratice, in tesni — in četudi bo treba nekaj truda, predrzno gotovo ni. Saj je že plezal okrog tam gori po pečinah.

Zdaj bo novomašnik govoril pristopno molitev in šel gori k oltarju. Miklavž je stopil v skalno steno. Vlažno in temno mu dahne nasproti. Brez težave gre naprej, zakaj skala je samo tu pa tam gola. Miklavž si misli, kako nas vse vleče k luči. Cvetka tu je mrliško bleda, ker ima premalo sonca. Jastreb tam gori tudi noče ostati v temi, tako se je odbil od zemlje in si koplje peruti v sončni luči. Tako si želi duša človekova v večno praluč. In Miklavž se tiplje kvišku in se zavarja in pleza. Zdaj mu zapre skala pot naprej. Miklavž ostro oprezuje. Saj tako bo premagal oviro. Nogo v ozko stopnjo, z desno zgrabi zgoraj oprijem in dečko se varno zavihti gori. Pogled se mu sprost. Da ne bi šlo tako strmo kvišku, bi moral

zgoraj videti monštranco. Kako se smeje nebo in sonce in vsa zemlja! In srce dečku! Gloria in excelsis Deo! Zares, Miklavžu je, kakor da poje tam doli v cerkvi novomašnik ves radosten božični spev angelov. Večna noč je minila. Betlehemsko jutro je napočilo. Hvalite Gospoda, vsa bitja! Hvali ga, nebo in zemlja! Toda naprej! Skoraj kakor da tekmuje z novoposvečencem se zazdi Miklavž sam sebi. Zdaj mora prečkati tu steno in potem postrani gori. To bo težak kos. Nekaj šopov trave in za dlan širokih razpok v grmovju nudi rokam državo. Kakor prilepljen se mora Miklavž potisniti tja čez. Pri vsaki stopinji poskuša noga ozki travni trak. Oh tu je prst krhka, samo tako tja nanešena od vetra in viharja. Vendar gre. Čuj! Sliši se veliki zvon zamolklo iz doline. To je veselo nebesko sporočilo, kajti pravkar bere Pankrac sveti evangelij, blagovest o besedi božji. Daljni glas da peruti mlademu plezalcu proti nebesom, da dospe brez nevarnosti tja čez pri plazu gruča. Zdaj je kos poti spet lažji. Potem pa se zapre žleb v ozko tesen. Tega se boje, ker se ruši kamenje.

Preden stopi v tesen, Miklavž malo počaka. Spodaj je darovanje že minulo. Na zlati pateni je Pankrac povzdignil belo hostijo in z dragulji okrašeni kelih z vinom. Tako hočem jaz svoje življenje, — moli zdaj dečko, — posvetiti in darovati službi Najvišjega. Srčno zapleza v tesen. Opiraje in porivaje se pomika navzgor. Kmalu spet lahko stopi ven na sonce. Sursum corda! Kvišku srca! Iz stiske in sile! Miklavž slavi Gospoda. Gotovo se ne motimo, če smo misli, da ni donel srčni spev pastirjev Gospodu vojni čet nič manj prijetno kakor sanktus, ki ga je vriskal spodaj cerkveni zbor, da je odjekal ob svodih hiše božje in v dušah pobožnih vernikov.

Zdaj je moral fant čez skalno grobljo in krhko kamenje. Miklavž je ostal na tej strani Špika obrnjen od doline. Zato je tudi večkrat zastoj prišluškoval, ali že zvoni za spremenjenje. Kristus kralj je že moral priti prvič na besede mladega Pankraca z nebeških višav pod podobo kruha. Tako je Miklavž pokleknil in se trikrat pokrižal. Prvič mu je pri plezanju postalo zares tesno. Bo pač božja volja, da ni slišal zvona za spremenjenje. V globokem spoštovanju se je zgrozil pred nedoumno in največjo skrivnostjo, maše.

Iskaje pomoči je pogledal kvišku. Tedaj je tudi že zavabil motni zlati sijaj monštrance. Ali je bilo solnce ali zlato, Miklavžu se je zazdelo, da vidi srebrni sijaj monštrance. Bog je bil prišel doli iz nebes v sijaju in veličastju, da bi bil pričujoč v podobah kruha in vina, morda je padel takrat blek na njegovo monštranco gori na vrhu.

Tako torej je Miklavž molil očenaš. »Oče naš, kateri si v nebesih«. Vedno bolj mu je napenjala vse dušne moči misel, kakšen smisel in pomen ima njegova pot navzgor. Ni več samo plezanje, je že odhod njegove duše proti večnim holmom.

V dolini je nova maša minila. Toda Miklavž še vedno ni bil na vrhu. Zadnji kos je bil najtežavnejši. Nazaj ni mogel več, izogniti se na desno ali na levo je bilo nemogoče. Ozek hrbet je štrlel navzgor kakor nastavljeno rezilo meča. Na obe strani so padale strme pečine, gladke kakor zrcalo. Poln hrepenenja in upanja se je ozrl Matevž kvišku. Kakor da ga vabi k mizi otrok božjih. Agnus Dei, qui tollis peccata mundi! »O Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta! Usmili se nas! Daj nam mir!«

Vedno še je okleval Miklavž. Ah, otrok gora, na vrhovih gora in tudi na vrhovih čednostnega stremljenja so mesta, na katerih se mora najdrznejši plezalec in najponižnejši svetnik bojevati z vrtoglavico. Miklavž se spet pomiri. Krotak mir in sladka varnost ga objameta. Nevarnost mu utrdi mladi pogum, moč njegovih udov in prisili srce, da bije enakomerno. Kakor jezdec sedi na vzpenjajočem se skalnatem konju. Trenutek za trenutkom se pomika više. Zdaj ga spreletava divja radost, da se mu je posrečilo. Zdaj ga prevzemajo temne sence groze. Zdaj misli, da se divje vrti ves ta gorski svet okrog njega. Zdaj meni, da vidi, da plava gori proti njemu Otilija. Zdaj mu je, kakor da koraka Pankrac v mašni obleki čez greben in kakor da stojita oče in mati gori na vrhu in mečeta novomašne vence iz Kamenarjeve izbe doli nanj kakor cvetni dež. Toda, toda v vrtinčastih podobah in čarovnijah stoji gori monštranca in kelih, iz katerega se zdi Miklavžu, da cvete kvišku rdeča roža. V mislu obrača liste nebeški veter. In ko se zdajci odpre evangelijski obožjem Prijatelju otrok, veter ta trenutek utihne. Nobenega lista ne obrne več.

To uro svojega življenja, ki že meji na

rob večnosti in ne bo več dolgo pregibalo peruti, ima Miklavž Potokar jasno prikazen. Miklavž Potokar je v smrtni nevarnosti in noben človek mu ne more pomagati. S križa na Špiku vidi prihajati doli Zveličarja, smehljajočega se pod trnjevo krono. Sklone se čez pečino in mu proži roko. Miklavž vidi znamenje žeblja. Sveti se kakor rubin. V drugi roki Kristus visoko dviga monštranco in blagoslavlja. Velika je zdaj in polna snežnobelega žara kakor sonce. Iz rane na strani pa kane kaplja krvi, ki se sveti kakor rdeča zvezdica, v Miklavžev kelih. V njegov kelih! Tedaj se dečko nasmehne, tedaj se mu oko blaženo zaokroži in z bledih ubogih ustnic se mu spolzne vzdih miru: tako nekako zagostole ptički, kadar razprostre mati peruti čez gnezdo.

Tako odjenja roka malemu novomašniku od pečine, od zemlje, od življenja, da bi poprijela roko Prijatelja otrok in rešitelja. Zdaj jo drži, zdaj plava, zdaj zdrsne Miklavž Potokar popolnoma v naročje Zveličarju. Smrt nima žela, o vi ljudje. Zemeljsko telo preide za kratek čas, duša se zbudi v življenje. Kako more biti smrt kruta za tistega, ki je ljubil samo premagovalca smrti?

Miklavž je počival globoko spodaj ob vzočju kamenitnega grušča. Dokončal je svoje kratko življenje tisti dan, ko je obhajal s Pankracijem prvo daritev svete maše.

*

Svatje so sedeli pri novomašni gostiji. Vse je iskalo Miklavža. Bure je povedal, da ga je videl zjutraj iti z ovci proti Špiku na Kamenarjevo pašo kakor vselej. Bo torej pač še gori. Proti večeru se gotovo vrne. Toda ni se vrnil tudi po večerni ne. V ljudeh je rasel strah. Kaj naj store? »Pojdita gori,« je velel kmet dvema hlapcema, »morda je zašel previsoko, ali pa išče ovce.« Čudno, Kamenar še sam ni verjel tega. Čudno, okrog tihe Apolonije se je tiho smukala Otilija in ni hotela stran od strani rednice. Pankrac je sedel z nekaterimi duhovniki in sošolci zunaj na klopi pred vrati. Pogovor se jim je sukal okrog Miklavža. Noben ni izdal, toda vsak je molil zanj.

Začne se počasi mračiti, breze spet šeleste, tedaj prihi Urban Čuk h Kamenarjevim in vpraša po gospodarju. Gospodar je v hiši. Urban pošepne Bernardu nekaj besedi. Bernard prebledi in žalostno

pomigne Apoloniji tja čez. Z bolestnim ihtenjem potegne mati Otilijo nase in vleče prestrašeno deklico gori na ispo v kamro.

V oboku vrat stoji gospodar in reče Pankracu, da je mežnar prinesel novico, da prihajata hlapca in neseta mrtvega Miklavža. Da je strmoglavil. Naj se ne prestraši preveč.

Tedaj gre novomašnik prvič mlademu mrliču naproti. Kmalu sreča hlapca in potem gre odkrit za njima, ki neseta mrliča, in moli zanj.

Še ponoči so položili na oder mladega pastirja v kapeli žalostne Matere božje.

Oblekli so ga v novo obleko za novo mašo. Glava mu ni bila nič ranjena, obraz je bil nepopisno lep. Dosti ljudi je prišlo in molilo naslednje tri dni rožni venec za verne duše v vicah. Drugo jutro so našli na Špiku čudni oltar. Monštranco, kelih in mašno knjigo. Položili so vse v krsto malemu novomašniku. In tako je vzel dečko s sabo v pokojni grobni mir sveto orodje, ki se polaga duhovniku na črni blazini na mrtvaško krsto. Pravijo nekateri v vasi, Miklavž da je bil izvanreden dečko, saj, skoraj mučenec in svetnik. »Blagor, blagor mu,« prikima župnik Marko Mrak, »to vem za gotovo. Je le postal majhen novomašnik!«

MED SLOVENSKIMI FANTI

Kako smo na Prežganjem ustanovili fantovski odsek.

Odkar je bil razpuščen Orel, je vladala med našimi fanti neka pobitost. Saj tudi prosvetnega društva ni bilo, ker so ga razpustili, in fantje se res niso imeli kje udejstvovati. Ko je naš slovenski voditelj minister dr. Korošec zopet vpostavil katoliško prosveto, si je mladina oddehnila, kajti katoliška prosveta ji je prešla kar v kri in brez nje je bilo življenje dolgočasno in pusto. Pravi val navdušenja je pa zopet zavel z ustanovitvijo fantovskega odseka.

Pri nas na Prežganjem smo se zbrali fantje, ki smo bili še pri Orlu, in se dogovorili z g. župnikom, da gremo po fari vpisovat fante v odsek. Rečeno, storjeno. Pripravimo vse potrebno, vpisnik itd., g. župnik je fantom pri kongregacijskem shodu tolmačil pomen in namen fantovskega odseka in na prižnici v cerkvi pri maši oznanil, da bomo do tisto nedeljo fante vpisovali in zelo priporočil vpis in je še nam, ki smo šli vpisovat, napisal na prvo stran vpisnika toplo priporočilo za vpis. Še svoje priporočilo je napisal naš veliki prosvetar župan in član banskega sveta g. Josip Gale. Njegovo priporočilo je tako iskreno in lepo, da vam ga za vzpodbudo drugim fantom pošiljam.

»Vpis k fantovskemu odseku, ki se snuje na Prežganjem, vsem fantom toplo priporočam. S ponosom lahko potrdim, da sem jaz vzgojen v Orlu. Kadar se bo mladina naše župnije prav zavedala, da je njeno mesto v fantovskem odseku, ki bo nudil mladim fantom pouk in zabavo, ki jim bo njih mlado srce pripravil prav spoznati svet, živeti lepo po večno lepim načelom naše vere, jih skušal voditi po onih stopinjah, ki jih je Orel vtisnil, jih učil prave omike in nudil to, kar jim je

v lastno srečo in ponos župnije potrebno, potem se bo izpolnila moja topla želja, da je cvet naše župnije zbran v močno vojsko proti vsemu temu, kar pravimo, da je slabo in namenu človeškega življenja zgrešeno.

Fantovski odsek, zbran iz fantov, ki jim iz oči življenje sije, ki jim mlado srce veselo utripa za vse lepo in plemenito, to bo četa mlade sile, polne moči da prevzame srečo našega naroda, da se prične nova, srečnejša doba.

Imam dva sinčka in ves bi bil danes srečen, če bi bila že na tem, da vstopita v ta oisek; kadar bodo njih leta dotekla, če bom še živ, bosta vstopila in po strogi disciplini se bosta morala vzgajati za bodoči cilj življenja.

Staršem naših fantov velja moj klic: Vse v fantovski odsek, vse naj črpa pouk za življenje iz katoliške prosvetne organizacije, ki mora postati močna, da bomo kos nalogi v težki borbi za naše svetinje, za boj proti silam pekla, ki se zbirajo proti nam!

Kvišku srca, ljubljena mladina, k solncu življenja in lepim vzorom!«

Te krasne besede so na fante močno vplivale. Vsak je to prečital! Na večer, ko smo vso farno obiskali in z vpisom končali, smo bili veseli, kajti naš trud je bil poplačan. V vpisniku smo našli s predsednikom nad 70 fantov. Pridružili so se nam še fantje iz Janč in sedaj šteje naš odsek okrog 100 zavednih fantov. K prvem sestanku je prišel iz Ljubljane g. prof. Žitko, ki je imel na fante poleg g. župnika Stupice in župana Galeta krasen govor. — Hodimo že redno k telovadbi, in naučili smo se že peti našo »Himno slovenskih fantov«. Kako se naš odsek razvija, bom poročal prihodnjic.

Bog živi!

Adolf de Cecco.

bo brez dvoma k pravilnemu razumevanju novega zavarovanja mnogo pripomoglo.

V dobro razčlenjenih sestavkih obravnava pisatelj, kdo je zavezan temu zavarovanju, navede prispevke in obravnava rente, h koncu pa razlaga postopek za določanje pomoči ob onemoglosti, starosti in smrti.

Vsak nameščenec, delavec in delodajalec bo s pridom vzel v roke drobno to tehtno delce. Dobi se pri uradih O U Z D in stane 2.— Din.

Okrožnica Pija XI. Divini Redemptoris o brezbožnem komunizmu. Okrožnico prevedel, pripombe in pojasnila napisal dr. Aleš Ušeničnik. — Naša pot XIII. Ljubljana 1937. Strani 100.

O komunizmu se je zadnja leta napisalo ogromno razprav in knjig. Pa nobena ni tako tehtna radi svoje avtoritativnosti in nobena tako določno jasna kot papeška okrožnica, nazvana Divini Redemptoris (Božjega Odrašenika), ki je izšla letos na praznik svetega Jožefa, zavetnika delavcev.

Ves svet je prisluhnil tej papeški besedi in prav je, da smo jo dobili v tako odličnem prevodu in tako izčrpni in točni razlagi kot je izšla v pričujoči zbirki »smernic katoliškega dijaštva«. Zares, za smernico mora biti vsebina te knjižice ne samo katoliškemu dijaštvu, ampak vsem katoliškim delovnim organizacijam pred vsem naši fantovski, ki hoče biti načelno jasna, v delu odločna.

Spretna razčlemba besedila okrožnice nam daje pregled ne le okrožnice same, ampak celega niza zmot, ki jih vsebuje komunistični nauk. Dodane pripombe in pojasnila so pa zbrala toliko gradiva o tem vprašanju, da imamo v tej knjižici res nekaj priročnik o komunizmu in nasprotnem nauku Cerkve o rešitvi sodobnih družabnih vprašanj.

Vsak član naših organizacij, vsaka knjižnica mora imeti to delo v svojem arhivu. Spoznanje gre pred udejstvovanjem pred spoznanjem gre študij, ki nam ga posreduje knjiga, predavanje, razgovor. Pouči se o najsoodobnejšem prečnem vprašanju pri viru resnice, v papeški besedi. Prebiraj, študiraj to delo!

LJUDSKE IGRE

»Založba ljudskih iger« razpošilja te dni svoj prospekt za peti letnik (1937—38), kjer točno označuje smer svojega dela: »Ljudski oder si prizadeva že štiri leta: za vrnitev naših odrov k pravim starim slovenskim narodnim in verskim osnovam; za ožvitev vseh dragocenih ostankov slovenske ljudske dramatike od njenih prvih oblik v narodnih običajih do Drabosnjakovih iger; za pravo ljudsko igro, ki naj vzraste iz prerojenega narodnega in verskega občestva, predvsem iz fare,

ki je občestvo Cerkve v malem; za apostolat z igro povsod: v mestu, na kmetih, med delavstvom, med mladino in otroki; — proti brezidejnemu posnemanju velike umetnosti in proti vsakršnemu poseganju v delokrog poklicnega gledališča; proti duševno ozkemu in proti koristoljubnemu igranju; proti vsakršni plehkosti, proti vsakršni plaži, dobronamerni in lažji vzgojni ali trgovsko preračunani; proti vsakršnemu odrskemu zvezdnštvu; proti malomeščanskemu odrskemu diletantizmu sploh!« Obžalovati je, da prepotrebne igre v zbirki »Ljudske igre« (ki je dosegla že dvajset zvezkov) zaradi težav ne izhajajo več redno, ampak poslej le še po potrebi in priložnosti. Zato pa bo revija »Ljudski oder« izhajala v šestih zvezkih po 40 strani, tako, da bo obsegal celotni letnik vsaj 240 strani drobnega tiska, za kar letna naročnina 80 dinarjev (pri naročilu 10 izvodov na skupni naslov za vsakega le 60 dinarjev) in za inozemstvo 3 USA dolarje res ni pretirana. Najbolj dobrodošli bodo pač teksti raznih iger, nastopov, deklamacij, ki bodo zavzemali v vsakem zvezku večina prostora. Pa tudi druge rubrike, ki o njih poroča prospekt, bodo prinašale kakor doslej gradivo, ki ga ne srečamo sicer v nobeni slovenski reviji. — Kdor deluje na naših ljudskih odrih ali se sploh za gledališče zanima, mu bo branje »Ljudskega odra« nele v korist ampak tudi v užitek. Zato ga toplo priporočamo. — Naroča se pri »Založbi ljudskih iger«, Ljubljana, Zarnikova ulica 16., ki na zahtevo pošlje obširni prospekt.

POJASNILO

V avgustovski številki (str. 146) smo pri poročilu o naši organizaciji, ki je povzeto po predsedniškem referatu na vodstvenem tečaju ZFO, navedli razne prireditve, ki so se vršile v teku letošnjega leta. Radi jasnosti naj poudarimo, da so kot prave izključno fantovske prireditve mišljeni le okrožni fantovski tabori, vkolikor so se dosedaj že vršili in naša podzvezna prireditve v Celju. Vse druge letošnje prireditve je organizirala Prosvetna zveza ali posamezna njena društva, člani fantovskih odsekov so na teh prireditvah sodelovali le kot gostje, ki so po svojih močeh skušali doprinesti k pestrosti prosvetnih taborov Prosvetne zveze. To ugotavljamo, da ne bo kje nejasnosti, kajti po novih pravilih so fantovski odseki samostojna društva in bo tudi Zveza fantovskih odsekov v kratkem organizirana kot samostojna organizacija. Radi tega seveda na nastope posameznih odsekov ZFO ni mogla imeti dovolj ingerence.

V toliko popravljamo oz. dopolnjujemo navedeno poročilo, ki je postalo nejasno in nekoliko netočno radi predelave referata v urednštvu.

Urednik

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

r. z. z neom. z. - Ljubljana, Miklošičeva c. 6.,
v lastni palači,

obrestuje hranilne vloge
najugodnejše.

NOVE VLOGE vsak čas razpoložljive obrestuje
po 4%, proti odpovedi 5%

Domača slovenska zavarovalnica je
VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

v Ljubljani v lastni palači ob Miklošičevi
in Masarykovi cesti

Telefon 25-21 in 25-22.

PODRUŽNICE IN GLAVNA ZASTOPSTVA:

Celje, Maribor, Zagreb, Split, Sarajevo, Beograd.

KRAJEVNI ZASTOPNIKI

v vseh večjih krajih v Jugoslaviji in vseh župnijah v Sloveniji. Proračuni in informacije brezplačno in brezobvezno.